

2018

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT

DIPLOMSKA NALOGA

DIPLOMSKA NALOGA

MOJCA OKORN

MOJCA OKORN

KOPER, 2018

UNIVERZA NA PRIMORSKEM
FAKULTETA ZA MANAGEMENT

Diplomska naloga

SPODBUJANJE UČENJA TUJIH JEZIKOV

Mojca Okorn

Koper, 2018

Mentor: doc. dr. Igor Rižnar

POVZETEK

Evropska unija spodbuja učenje tujih jezikov že od začetka osnovne šole, tako da se jih v nekaterih državah članicah začnejo učiti že pri petih letih. Jezikovna politika Evropske unije si prizadeva za večjezičnost Evropejcev in ohranitev manjšinskih jezikov ter pomaga državam članicam z različnimi novimi učnimi metodami. Prizadeva si, da bi Evropejci poleg maternega jezika govorili še dva tuja jezika. Slovenija je glede na znanje tujih jezikov oz. dveh ali več jezikov v zgornji polovici povprečja Evropske unije. Angleščina je najpogosteje govorjen tuji jezik, sledita ji srbohrvaščina in nemščina. Motivacije za učenje je veliko, pri anketiranih pa prevladujejo učenje zaradi izobraževalnega načrta (66 %), zaradi kariere (33 %) in potovanj v tujino (28 %).

Ključne besede: tuji jeziki, spodbujanje učenja tujih jezikov, motivacija, Evropska unija, jezikovna politika.

SUMMARY

The European Union has been promoting foreign language learning since the beginning of the primary school, so in some countries they are starting to be learned by children at the age of five years. Language policy of the European Union aims at multilingualism of Europeans and preservation of minority languages and helps Member States with various new teaching methods. They want Europeans to speak two foreign languages in addition to their mother tongue. Slovenia is however by the command of foreign languages and the command of two or more languages in the upper half of average of the European Union. English is the most commonly spoken foreign language, followed by Serbo-Croatian and German. There is a lot of motivation for learning, dominating motivation is learning is because of the educational plan with as much as 66%, due to a career with 33% and traveling abroad with 28% of all respondents.

Keywords: foreign language, encouraging foreign language learning, motivation, European union, language policy.

UDK: 81'243:37(043.2)

ZAHVALA

Zahvaljujem se vsem profesorjem in delavcem na Fakulteti za management, da sem lahko skozi triletno šolanje spoznala veliko novega, kar mi bo prišlo prav na nadaljnji poklicni poti.

Zahvala gre tudi staršem, bratoma in prijateljem, ki so me spodbujali pri dokončevanju diplomske naloge. Zahvaliti se moram tudi fantu, ki me je zadnjih šest mesecev vsakodnevno priganjal k pisanju in mi je tik pred zdajci kupil računalnik, ker se mi je prejšnji pokvaril. Brez njihovega teženja bi najbrž še danes gledala v nedokončano diplomsko nalogo.

VSEBINA

1	Uvod	1
2	Teoretični del	4
2.1	Zakaj se učimo tujih jezikov	4
2.2	Kako se učimo tujih jezikov	7
2.3	Kako Slovenija prispeva k spodbujanju učenja tujih jezikov	10
2.4	Evropski dan jezikov v Sloveniji	14
2.5	Kako Evropska unija prispeva k spodbujanju učenja tujih jezikov	15
2.5.1	Zakaj se Svet Evrope ukvarja z učenjem jezikov	16
2.5.2	Kako Svet Evrope spodbuja učenje jezikov	16
2.6	Programi Evropske unije za spodbujanje učenja jezikov	17
2.6.1	Program Socrates	17
2.6.2	Grundtvig – izobraževanje odraslih	18
2.6.3	Leonardo da Vinci	18
2.6.4	Erasmus in Erasmus+	19
2.7	Evropske države in učenje jezikov	21
2.8	Evropska jezikovna mapa	21
2.9	Jezikovna politika Evropske unije	21
2.10	Temeljna načela delovanja jezikovne politike Evropske unije	22
2.10.1	Jezikovna različnost	22
2.10.2	Učenje in poučevanje jezika	22
2.10.3	Prevajanje	23
2.10.4	Tolmačenje	23
2.10.5	ECML in Mercator	23
2.10.6	Nagrade	23
2.10.7	Vloga Evropskega parlamenta	24
2.11	Uradni jeziki in slovenščina	24
3	Raziskovalni del	25
3.1	Raziskovalni pristop	25
3.2	Namen in cilji raziskovalnega dela	25
3.3	Hipoteze	25
3.4	Metode pridobivanja in zbiranja podatkov	26
3.5	Omejitve raziskovalnega dela	26
3.6	Interpretacija rezultatov anketnega vprašalnika	26
3.7	Razčlenitev in preverjanje hipotez	31
3.8	Ugotovitve raziskovalnega dela	35
4	Sklep	37
	Literatura	41
	Priloge	43

SLIKE

Slika 1:	Začetna starost za prvi tuji jezik.....	13
Slika 2:	Število anketirancev po izobrazbi	31
Slika 3:	Ocenjevanje lastnega znanja tujih jezikov	33

PREGLEDNICE

Preglednica 1:	Število anketiranih oseb po stopnji izobrazbe	26
Preglednica 2:	Ocenjevanje lastnega znanja tujih jezikov	27
Preglednica 3:	Obseg znanja tujih jezikov	27
Preglednica 4:	Razlogi za učenje tujih jezikov	29
Preglednica 5:	Razlogi za učenje tujega jezika po spolu	29
Preglednica 6:	Število oseb po spolu	30
Preglednica 7:	Število izbranih jezikov glede na stopnjo izobrazbe.....	31
Preglednica 8:	Število govornih jezikov glede na stopnjo izobrazbe	33
Preglednica 9:	Ocenjevanje lastnega znanja tujih jezikov po starosti in odgovoru	34
Preglednica 10:	Najpogosteje izbrani jeziki	34
Preglednica 11:	Število izbranih razlogov za učenje tujih jezikov	35
Preglednica 12:	Pregled potrjenih in ovrženih hipotez	35

KRAJŠAVE

CMEPIUS	Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja
ECML	European Centre for Modern Languages
ESN	Erasmus Student Network
MIZS	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
MLD	Modern Language Division
MOVIT	Zavod za razvoj mobilnosti mladih
SURS	Statistični urad Republike Slovenije

1 UVOD

V današnjem času brez znanja tujih jezikov težko delujemo na vseh področjih v življenju. Obstaja slovenski pregovor »Več jezikov znaš, več veljaš«, kar je čisto res. Če govorimo samo en tuji jezik, ne moremo biti konkurenčni na delovnem trgu, saj ogromno ljudi govori po dva, tri ali celo več tujih jezikov. Zaradi tega se v množici večjezičnih ljudi izgubimo in ne moremo pokazati svojega potenciala.

Namen diplomske naloge je predvsem ugotoviti, kako Slovenija in Evropska unija delujeta pri spodbujanju učenja tujih jezikov, kakšne metode uporabljata. Hkrati pa bomo tudi spoznali, zakaj in kako se učimo tujih jezikov. Teoretičnemu delu sledi raziskovalni del, v katerem bomo raziskali, kakšno je stanje znanja tujih jezikov v Sloveniji.

Znanje tujih jezikov nam ne pomaga samo pri zaposlovanju doma in v tujini, ampak veliko pripomore tudi k našemu vsakdanjemu življenju. Če radi potujemo, predvsem v lastni režiji, nam znanje lokalnega jezika zelo pomaga. Lažje govorimo s starejšimi domačini, ki niso nujno vešč angleškega jezika in nam lahko povedo največ iz lastnih izkušenj, česar nam ne bi mogel ponuditi noben turistični vodič. S tem naredimo tudi boljši vtis in se lažje povežemo z ljudmi, ki cenijo, da znamo govoriti njihov jezik.

Nekateri se novega tujega jezika naučimo hitro, drugi pa počasneje. To je odvisno od volje, želje in tudi učnih navad. Če smo z učenjem prvega tujega jezika začeli zgodaj, smo se ga naučili hitreje kot nekdo, ki se ga začne učiti pri tridesetih letih. Seifi (b. l.) pravi, da ne smemo iskati izgovorov, zakaj nam ne bo uspelo, ampak se moramo potruditi in izbrati nam najljubšo metodo učenja. Če nam izbrana metoda ne ustreza, jo še vedno lahko zamenjamo. Nekaterim bolj ustreza, da se jezika učijo sami, preko interneta oz. raznih jezikovnih pripomočkov, drugim pa je lažje, če obiskujejo jezikovni tečaj. Vsak posameznik je edinstven; nekateri potrebujejo več časa, drugi manj, tako da se med seboj ne moremo primerjati. Svoj napredek bomo najprej opazili sami, če bomo ponavljali, kar smo se naučili, in jezik začeli uporabljati v vsakdanjem življenju.

Tujih jezikov se ne učimo samo zaradi pridobitve službe ali napredovanja na boljše delovno mesto, ne govorimo jih samo zato, da se lahko pogovarjamo s tujci, ampak tudi zato, ker je tuji jezik obvezni predmet v našem šolskem sistemu. Slovenija zadnjih nekaj let spreminja svoje zakone glede začetka učenja prvega in drugega tujega jezika v osnovnih šolah. Trenutno otroci v drugem razredu začnejo z obveznim tujim jezikom angleščina oz. nemščina in imajo v zadnji triadi možnost, da se začnejo učiti še drugi tuji jezik, a je ta neobvezni izbirni predmet in ga izbere zelo malo osnovnošolcev. Z novim predlaganim zakonom, ki ga bodo poskusno uvedli v šolskem letu 2018/2019 na približno 200 osnovnih šolah, bodo učenci prvega razreda dobili že obvezni tuji jezik, sedmošolci pa drugi obvezni tuji jezik. Poleg obveznih tujih jezikov v osnovnih šolah in nato v srednjih, kjer jih nekateri sicer nimajo, je v Sloveniji še ogromno jezikovnih šol. Te poskrbijo, da imamo vsi možnost, da se začnemo

učiti ali ponovimo svoje znanje tujih jezikov. Res pa je, da si morajo posamezniki ta tečaj plačati sami; nekaterim ga plačajo tudi delodajalci, če potrebujejo znanje novega tujega jezika zaradi službe (Taštanoška 2017).

Evropska unija in Svet Evrope sta leta 2001 organizirala Evropsko leto jezikov, istega leta pa je Svet Evrope razglasil 26. september kot evropski dan jezikov (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport b. l. b). Oboji si prizadevajo za ohranitev jezikovne raznolikosti in spodbujanje učenja tujih jezikov. Javnost opozarjajo na korist učenja tujih jezikov, s čimer se spodbujata evropska večjezičnost in medkulturno razumevanje. Znanje tujih jezikov je pomembno zaradi študija, poklicev in zaradi lažjega sporazumevanja. Treba je ohraniti manjšinske in regionalne jezike, saj se s tem ohranja jezikovna in kulturna raznolikost Evrope. Želijo tudi spodbuditi vseživljenjsko učenje jezikov in čimprejšnjo uvedbo učenja tujih jezikov pri otrocih. Svet Evrope in Evropska unija pomagata državam članicam pri spodbujanju učenja tujih jezikov, tako finančno kot z novimi načini učenja.

Jezikovna politika Evropske unije (Franke 2017) spodbuja večjezičnost in ohranjanje manjšinskih jezikov. Prizadeva si, da bi vsak evropski državljan poleg svojega maternega jezika govoril še najmanj dva druga tuja jezika. Poleg tega pa omogoča, da lahko katerikoli Evropejec piše evropskim ustanovam v svojem maternem jeziku in v njem tudi dobi odgovor. To pravico imajo tudi poslanci v Evropskem parlamentu, kjer lahko govorijo v svojem jeziku, saj imajo veliko veljavo tolmači, ki omogočajo večjezično sporazumevanje.

Poleg tega pa Evropska unija ponuja mladim in tudi starejšim kar nekaj izmenjav v druge države in jih tako spodbuja, da izboljšajo znanje različnih tujih jezikov. Eden izmed njih je program Leonardo da Vinci, ki je namenjen novim rešitvam obstoječih problemov. Stremi k izboljšanju kakovosti poklicnega in strokovnega izobraževanja ter usposabljanja. Večji poudarek daje oblikam usposabljanja, ki izboljšujejo znanje tujih jezikov. V tem programu sodelujejo šole, univerze, podjetja, javna uprava, socialni partnerji in drugi. Traja različno dolgo, odvisno od tega, ali gre za manjši projekt, ki traja od enega tedna do enega leta, ali za večji projekt, ki traja po tri leta. Študentske izmenjave trajajo od treh mesecev do enega leta, izmenjave oseb poklicnih in strokovnih izobraževanj pa od treh do devet tednov. Najbolj poznana izmenjava je študentska izmenjava Erasmus. Program so ustanovili, da bi študentom pomagali z informacijami, nasveti in jih spodbujali, da se udeležijo izmenjave v drugi, tuji državi in tako del svojih obveznosti opravijo v tujini. Naloge programa Erasmus so, da izpolnjuje pričakovanja študentov, deluje v interesu študentov in skrbi za čim boljše vključitev študentov v novo okolje. V okviru programa prirejajo tudi različne dogodke, od izletov do zabav, kjer se študentje med sabo spoznajo. Študentje, ki so se udeležili te izmenjave, največkrat prostovoljno sodelujejo pri samem programu. Sami najbolje vedo, kakšne težave so imeli, kaj jih je mučilo, in tako lahko s svojimi nasveti pomagajo mlajšim generacijam. Program Erasmus skuša razširiti spoštovanje, znanje in zaupanje med različnimi

državami in njihovimi kulturami. Tako tudi člane tega programa povezujejo načela, kot so odprtost za nova prijateljstva, zabava in spoštovanje.

S svojim raziskovalnim delom smo preverili, kakšno je stanje znanja tujih jezikov v Sloveniji, koliko jezikov znamo govoriti, kateri so najpogostejši in zakaj se jih sploh učimo. Pri raziskavi smo uporabili kvantitativno metodo, kjer smo razložili podatke, ki smo jih pridobili z anketnim vprašalnikom. Od postavljenih petih hipotez smo na koncu potrdili samo dve, ostale tri smo ovrgli. Spletno anketo so reševali predvsem mladi, saj smo jo objavili na družabnem omrežju Facebook.

2 TEORETIČNI DEL

Vsak posameznik govori svoj materni jezik. Da se lažje sporazumevamo z ljudmi iz drugih držav, moramo zato znati vsaj en tuji jezik. Z vsakim letom je zanimanja za učenje tujih jezikov več, saj smo v to primorani iz različnih razlogov.

2.1 Zakaj se učimo tujih jezikov

Najlažje se novega tujega jezika naučijo otroci, saj so polni energije, željni igre, zabave in znanja. Z zgodnjim učenjem jezika se izboljša njihov spomin ter slušne in kognitivne sposobnosti. S tem otrok pridobi sposobnost izgovorjave glasov, ki jih v maternem jeziku ni, in boljši posluš za tuje jezike. Tisti otroci, ki se začnejo učiti tujih jezikov že pred puberteto, razvijejo lepšo in naravnejšo izgovorjavo. Učiti se začnejo s poslušanjem pravljic, petjem pesmic in igranjem iger, saj morajo biti začetki zabavni, da otrok ostane motiviran za učenje. Če se že takoj na začetku počuti preobremenjenega, bo dobil odpor do učenja tujih jezikov (Schaden 2013).

Tuji jezik ali celo več njih znamo oz. se jih učimo iz več razlogov; najpogosteje zato, ker se jih moramo učiti v šoli, ker nam omogočajo boljšo službeno kariero ali ker so nam preprosto všeč in nas to zanima. Za učenje potrebujemo predanost, željo, čas in predvsem motivacijo. S tem so povezani razlogi, zaradi katerih se začnemo učiti kateregakoli novega tujega jezika. Ti so različne narave, od praktičnih, navdihujočih, motivacijskih do sentimentalnih. Kljub določenemu razlogu pa moramo imeti v glavi jasen cilj, ki nas motivira, da se lažje učimo.

Vsak posameznik ima svoje razloge, zakaj se odloči, da se bo učil izbranega tujega jezika, nekateri pa so splošni in povzamejo večino. Ti razlogi so:

- Učenje novega tujega jezika zaradi službe

Pri iskanju nove službe je velika prednost, če znamo govoriti vsaj en tuji jezik, saj smo s tem bolj konkurenčni ostalim kandidatom. V današnjem času je le malo podjetij, ki ne poslujejo s tujino in zato ne potrebujejo znanja tujih jezikov. Ravno zaradi poslovanj s tujimi podjetji delodajalci iščejo zaposlene, ki znajo govoriti vsaj en, če ne več tujih jezikov. Tako smo v množici prošelj izstopajoči po svojem znanju jezikov, ki ga ostali mogoče nimajo. Nadrejeni, ki izbira med kandidati, bo rajši vzel nekoga, ki bo pokazal znanje, trud in voljo za učenje jezika, ki ga potrebujejo v podjetju. Zaradi tega lahko tudi hitreje napredujemo in si zgradimo boljšo kariero. Druga prednost pa je, da imamo velike možnosti, da se zaposlimo v tujini (Verba, jezikovna šola b. l.).

– Učenje tujega jezika v šoli

Najprej se z učenjem tujega jezika seznanimo v osnovni šoli, kjer se začnemo učiti prvi obvezni tuji jezik. V času šolanja pa imajo otroci možnost, da si z izbirnimi predmeti izberejo dodatne tuje jezike in jih tako znajo več. Tudi v srednjih šolah, predvsem gimnazijah, je obvezno izbrati vsaj še en tuji jezik. Nekateri otroci začnejo z učenjem že v vrtcu, kar prinaša največ koristi za njihovo znanje (Lewis b. l.).

– Učenje tujega jezika zaradi selitve v tujino

Če znamo govoriti in se sporazumevati v jeziku, ki je lokalni v državi, kamor se bomo preselili, se je lažje vklopiti v družbo. Lahko se pogovarjamo s sosedi, nimamo težav v trgovini in drugih javnih prostorih, lažje tudi najdemo službo (Lewis b. l.).

– Učenje tujega jezika zaradi študija

Če se odločimo za kompleksnejši študij (na primer medicina, strojništvo), je ogromno dobre literature v tujih jezikih, kot sta angleščina in nemščina, tako da nam znanje teh jezikov pride prav. Tuji jeziki nam pomagajo tudi, če se želimo udeležiti študentske izmenjave v tujini (Verba, jezikovna šola b. l.).

– Učenje tujega jezika zaradi potovanj

Kdor je po duši avanturist in rad potuje, mu znanje tujih jezikov lahko zelo pomaga, sploh če potuje sam in ne s kakšno turistično agencijo. Če se nekdo odloči, da bo potoval s turistično agencijo, ne potrebuje znanja tujih jezikov, saj ima vse preskrbljeno. Kdor pa gre na pot sam, mu katerikoli tuji jezik pride prav, saj se mora sam dogovoriti za bivanje, hrano in prevoz (Verba, jezikovna šola b. l.).

– Učenje tujega jezika zaradi družine in prijateljev

Razlog za učenje kakšnega tujega jezika je lahko tudi bivanje naših družinskih članov ali prijateljev v drugih državah. Medsebojno sporazumevanje bo veliko lažje, če obvladamo jezik države, v kateri bivajo. Tako tudi lažje razumemo njihove običaje in navade (Verba, jezikovna šola b. l.).

– Učenje tujega jezika zaradi umetnosti oz. kulture

Prevedena dela pisateljev in pesnikov ne morejo imeti takega sporočila kot v originalni verziji. Če nas zanimajo angleška poezija, francoski šansoni ali ruski romani, jih je najbolje brati v originalih; predvsem poezija je značilna s svojimi sestavnimi deli, saj prevajalci težko ujamejo rime, stopice in ostalo. Z znanjem jezika tudi lažje razumemo običaje in navade določene države, saj se lahko z domačini pogovarjamo v njihovem jeziku in od njih veliko

izvemo. Brez težav lahko beremo lokalne časopise, gledamo njihove programe in poslušamo njihove radijske postaje (Verba, jezikovna šola b. l.).

- Učenje tujega jezika zaradi želje

Eden od razlogov je preprosto to, da imamo sami veliko željo po znanju novega tujega jezika in se zato odločimo za nov tečaj (Lewis b. l.).

- Učenje tujega jezika zaradi osebnega izziva

Razlog je lahko tudi izziv, ki smo si ga postavili, da se bomo v določenem času naučili novega tujega jezika (Verba, jezikovna šola b. l.).

- Učenje tujega jezika v povezavi s hrano

Če smo strastni kuharji, lahko beremo originalne recepte. Lažje je tudi naročiti hrano v restavraciji, saj znamo pravilno izgovoriti ime izbrane jedi, poznamo vse sestavine in vemo, kaj pojemo (Verba, jezikovna šola b. l.).

- Učenje tujega jezika za sporazumevanje s tujimi državljani

Ne glede na to, ali nekoga iz druge države spoznamo v domačem kraju ali v njihovi državi, se je lažje sporazumovati v jeziku, ki ga oba govorita tekoče. Velika verjetnost je, da on našega jezika ne pozna, ne obvlada dobro angleškega jezika, in tako ostane za sporazumevanje samo njegov materni jezik (Lewis b. l.).

- Učenje tujega jezika za pospešeno delovanje možganov

Z učenjem tujega jezika si urimo možgane, tako si izboljšamo spomin, delamo na tem, da bodo možgani kasneje zastarali oz. si lahko popravimo njihovo slabše delovanje. Marsikdo v višji starosti ponovno začne z učenjem, tudi tujih jezikov, ker opaža, da njegove možganske sposobnosti niso več take, kot so bile. Govorjenje dveh ali več jezikov izboljšuje spomin, podaljšuje pozornost in zmanjšuje tveganje za upadanje kognitivnih (miselnih) sposobnosti (Lingula b. l.).

- Učenje tujega jezika zaradi prevajanja

Sami lahko opazimo, da Google Prevajalnik in podobne spletne strani oz. aplikacije prevedejo izbrano besedilo dobesedno in po navadi ne pride do pravilnega prevoda. Čim pa sami obvladamo jezik, kakšno besedo le preverimo v slovarju in besedilo ustrezno prevedemo. Med drugim tudi pravilno sklanjamo in uporabljamo ustrezne spole, česar spletne prevajalske storitve navadno ne zagotavljajo (Moore Devlin 2017).

- Z učenjem tujih jezikov postanemo boljši učenci

Ko se enkrat naučimo enega tujega jezika, se nam je lažje začeti učiti še drugega. Razlog za to je preprost: z vsakim jezikom, ki smo se ga naučili, smo spoznali, kako se ga najlažje naučimo in največ odnesemo od njega. Pri drugem ali tretjem tujem jeziku ne bomo več ponavljali napak, ki smo jih storili prej, in nam bo učenje steklo lažje (Moore Devlin 2017).

- Z učenjem tujega jezika lahko privarčujemo pri spominkih

Pri lokalnih prodajalcih spominkov rado prihaja do spremembe cene določenega spominka, saj imajo različne cene za turiste in lokalne ljudi. Cena za turiste je seveda višja. Če pa znamo govoriti njihov jezik, namesto da se pogovarjamo v angleščini, nas lahko prodajalci vzamejo za lokalno prebivalstvo in plačamo po nižji ceni (Moore Devlin 2017).

- Učenje tujega jezika zaradi impresioniranja drugih

Ko ljudje vidijo, da znamo govoriti kakšen tuji jezik, še posebej, če ni čisto vsakdanji, takoj postanemo zanimivejši, pa naj gre za službo ali samo za spoznavanje novih ljudi. Znanje tujega jezika je kot igranje kakšnega inštrumenta, vsi okoli nas so takoj impresionirani (Moore Devlin 2017).

2.2 Kako se učimo tujih jezikov

Učenje tujih jezikov je svojevrsten izziv za vsakega posameznika. Z znanjem kateregakoli tujega jezika se povečajo možnosti zaposlitve in lažje se spoznava druge ljudi in njihovo kulturo.

Ko je potekalo Evropsko leto jezikov 2001 (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport b. l.b), sta Svet Evrope in Evropska komisija izdala Vodnik za udeležence jezikovnega izobraževanja (Guide for Language Learners). Vsebuje veliko nasvetov o tem, kako se odkrije najkoristnejše metode in tečaje, da se jezika naučimo najhitreje. Možnih je več različnih načinov, posamezniki pa si potem izberejo tistega, ki jim je najbolj pogodu.

Metode učenja tujih jezikov so:

- Tečaji za samouke: Pri teh tečajih se učimo sami in sami spremljamo svoj napredek. Gradivo je sestavljeno iz učbenikov, vaj in zvočnih posnetkov. Te si lahko izposodimo v knjižnicah ali pa kupimo v knjigarnah.
- Jezikovni tečaji: Predavanja potekajo pod nadzorom učitelja, ki razlaga udeležencem tečaja in jim pripravlja preverjanja znanja.
- Tečaji v tujini: Jezikovne šole ponujajo tudi tečaje v tistih državah, v katerih govorijo jezik, ki se ga učimo.
- Televizija in radio: Predvsem tuje postaje ponujajo jezikovne tečaje, ki so brezplačni.

- Učenje preko interneta: Vedno več jezikovnih šol in drugih ustanov ponuja učenje tujih jezikov preko njihovih spletnih strani. Nekatere svojo možnost ponujajo brezplačno. Gre za mešanico jezikovnih tečajev in tečajev za samouke. Določen del snovi predelamo sami, na koncu tečaja pa imamo preverjanje znanja preko računalnika.
- Učenje tujih jezikov v službi: Zaradi službenih obveznosti in dolžnosti so se nekateri primorani naučiti novega tujega jezika. Zato nekateri delodajalci ponujajo brezplačne hitre tečaje učenja tujih jezikov ali pa sofinancirajo obisk katerega drugega jezikovnega tečaja.

Seifi (b. l.) nagovarja k temu, da se tujega jezika najhitreje in najceneje naučimo sami. Pri tem daje pet ključnih nasvetov: postavitve ciljev in motivacije za učenje, organizacija, izbira pravih virov, ponavljanje že naučenega ter izpiti in izdaja certifikatov opravljenega tečaja.

Seifi (b. l.) najprej svetuje, da si postavimo cilj, zaradi katerega smo motivirani za nadaljnje učenje. Še pred tem pa se moramo odločiti, katerega jezika se bomo naučili. Naslednji korak je, da si nehamo postavljati ovire in izgovore na naši poti učenja. Učenje tujega jezika nam mora biti v izziv, saj se bomo le tako lahko naučili največ. Najpogostejši izgovor je, da smo prestari za učenje, da se jezika najbolje naučimo pred puberteto oz. v otroški dobi, vendar nove raziskave kažejo, da za učenje tujega jezika ni nikoli prepozno. Nekateri sami sebe prepričajo, da niso dobri v jezikih in se zaradi tega bojijo neuspeha, ampak če sploh ne poskusimo in ne vztrajamo, se takšna prepričanja res lahko uresničijo. Dnevno potrebujemo pol ure časa za učenje novega tujega jezika, 15 minut za učenje in 15 minut za ponovitev. V tem času se lahko ogromno naučimo, če smo zbrani in skoncentrirani na učenje.

Seifi (b. l.) navaja, da moramo imeti postavljene jasne cilje, zaradi katerih se bomo držali učenja novega jezika. Jasno postavljeni cilji so pomembni predvsem za tiste, ki se jezika začnejo učiti sami. Zadani cilj mora biti specifičen, tako da točno vemo, kaj bomo s pridobljenim znanjem lahko počeli. Kot dober in slab cilj Seifi (b. l.) poda naslednja primera: slab cilj je, da preberemo eno knjigo v ruščini, dober cilj pa je, da preberemo roman Ana Karenina v ruščini. Izbrani cilji nam morajo predstavljati izziv, saj bomo lahko s pomočjo novega tujega jezika uspeli narediti marsikaj. Kljub postavljenim ciljem pa se moramo držati načrta učenja, ki smo si ga zadali. Uresničimo ga s postopnimi, majhnimi koraki, enega za drugim. Pri tem moramo imeti realne želje in se ne poskušamo naučiti preveč v kratkem času oz. naenkrat. Če si bomo poskušali zapomniti čim več v kratkem času, bomo informacije pomešali in si ne bomo zapomnili, kar naj bi usvojili. Seifi (b. l.) učenje jezika primerja s fitnessom; če ne treniramo, ne bomo močnejši, če pa pretiravamo, se bodo mišice vdale in ne bo učinka. Enako je pri učenju, preveč novih informacij naenkrat si ne bomo mogli zapomniti. Zelo pomemben dejavnik pri učenju je, da se izognemo motnjam, ki nam odvrčajo zbranost. Že najmanjši hrup, ki nas zmoti in odvrne pozornost od učenja, zapravlja naš čas in nas vodi do napak. Raziskovalka Univerze v Kaliforniji Gloria Mark (Seifi b. l., povz. po. Gudith, Klocke, Mark b. l.) je ugotovila, da nas motnje tako zmotijo, da potrebujemo povprečno 23

minut, preden ugotovimo, kje smo ostali z učenjem. Največ časa nam porabi uporaba telefonov in družabnih omrežij, zato moramo to omejiti. Ko se odločimo za učenje, si zagotovimo mir in si vzamemo vsak dan nekaj časa samo za učenje. Z dnevnim učenjem in ponavljanjem se največ naučimo. Na začetku se učimo krajši čas in nato postopoma povečujemo čas, ki ga namenimo učenju. Po določenem času učenja novega jezika, ko se nam zazdi, da imamo že dovolj znanja, začnemo jezik uporabljati v vsakdanjih opravilih. V izbranem jeziku lahko beremo časopise, recepte in gledamo filme brez podnapisov. Tako ponavljamo, kar smo se naučili, in se hkrati naučimo kaj novega. Preden nadaljujemo z naslednjo stopnjo učenja, je obvezno treba pregledati, kaj smo se naučili in česa ne, ter to ponovi, sicer bomo vse pozabili in čas učenja vrgli proč. Četudi se zdi, da kratkotrajno, nekajminutno učenje na dan ne prinese veliko učinka, je treba pomisliti, kaj se da usvojiti v nekaj mesecih. Največ se naučimo, če se pogovarjamo z nekom, ki mu je naš izbrani jezik vsakdanji, in tako hkrati ponavljamo.

Seifi (b. l.) navaja, da naš uspeh ni odvisen od talenta, ampak od prave izbire metod učenja in vloženega truda, zato je pomemben korak izbira pravih načinov učenja. Izmed vseh podanih možnosti preko spleta in jezikovnih šol, ki so plačljive ali brezplačne, moramo izbrati tisto, ki nam najbolj ustreza. Pozanimati se je treba, koliko časa potrebujejo ostali udeleženci tega tečaja, saj si moramo postaviti določen čas, v katerem bi radi dosegli določeno raven znanja tujega jezika. Če torej ostali potrebujejo veliko več časa, kolikor smo si ga sami zadali, je treba izbrati drug tečaj oz. način učenja. Seifi (b. l.) pravi tudi, naj zamenjamo program, če nam izbran način ne ponuja možnosti uporabe jezika, ki se ga učimo. Že z branjem navodil v določenem jeziku se namreč lahko veliko naučimo.

Ne smemo nasedati praznim obljubam ponudnikov različnih tečajev, da se lahko jezika naučimo v kratkem času. Vse je odvisno od posameznika; eni potrebujejo več časa, drugi imajo različne učne načine, nekateri si hitreje zapomnijo snov. Pri učenju ne smemo pozabiti na pogosto ponavljanje, saj je že nemški raziskovalec Hermann Ebbinghaus v 19. stoletju ugotovil, da se 90 % informacij izgubi v nekaj dneh. To se imenuje pozabljaljoča krivulja (Seifi b. l., povz. po. Flashcard learner, b. l.).

Naslednji pomemben korak je, da svoje znanje, četudi ga je še malo, uporabljamo. Preden napredujemo na naslednjo stopnjo učenja, ponovimo težje dele, ki nam ne gredo najbolje. Če to izpustimo, na višji stopnji ne bomo mogli napredovati, kolikor bi lahko. Seifi (b. l.) navaja tudi, da si, če smo izčrpani od vsega novega znanja, rajši vzamemo par dni počitka, vmes ponovimo, kar znamo, in nato nadaljujemo. Ericssonova raziskava (Seifi b. l., povz. po. Dubner, 2016) je ugotovila, da znanje tujega jezika ni odvisno od talenta, ampak od trdega dela, ki je učenje in vaja. Napredek se ne pokaže, če se učimo po deset ur na dan in nismo z glavo pri stvari, ampak če se učimo kakovostno. To svojo metodo je poimenoval namerna praksa. Njene sestavine so: dobro definirani cilji, mentorji, izzivi in napake. Osredotočiti se moramo na tisto stvar, ki nam ne gre in jo želimo izboljšati oz. se naučiti. Pri angleščini je to

lahko izgovorjava glasu »th«. Z mentorji oz. trenerji si lahko pomagamo, saj nam iz lastnih izkušenj povedo, kaj je težje, kje so največje težave, tako da se temu poskušamo izogniti. Za izziv si vzamemo nekaj, kar še ne znamo, in to poskušamo čim hitreje usvojiti. Pri vsem učenju in treniranju bodo prisotne napake, ampak se jih da z vajo odpraviti.

Pri učenju in težavah, na katere naletimo vmes, nam lahko pomagajo tutorji. Pri sodelovanju z njimi moramo paziti, da ne naredimo nekaterih napak. Ne smemo jih uporabiti za vsakdanje učenje jezika, ampak za težavne stvari, ki nam ne ležijo. Če se s tutorjem dogovorimo, da nam pomaga, se moramo držati urnika in mu dati prednost pred ostalimi stvarmi. Sami moramo poskrbeti, da z njim predelamo vse, kar smo se naučili in bi radi izboljšali.

Za vse opravljene tečaje se moramo pozanimati, da dobimo certifikate oz. potrdila, ki nam jamčijo, da smo tečaj opravili. S temi dokumenti lahko potem naredimo vtis pri prošnjah za službo doma in v tujini.

Jezika se ne smemo učiti samo za izpit, ampak za uporabo v vsakdanjem življenju. Seifi (b. l.) opisuje, da ni vsaka motivacija enaka. Notranja motivacija izhaja od znotraj, iz našega osebnega interesa. Zunanja motivacija je odziv na našo željo, da bi dosegli nekakšen nepovezan cilj, kot je na primer boljše delovno mesto. Pri jezikovnih tečajih nam včasih ne ostane veliko znanja, saj se ne učimo zaradi sebe, ampak zaradi zunanjih dejavnikov. Jezikovni izpiti so lažji v primerjavi z ostalimi, kot so ekonomija, biologija itd., tako da se je treba osredotočiti na težje besede, ki jih ne znamo, besedne zveze, slovnična pravila, ne pa na osnovne stvari.

Na koncu Seifi (b. l.) še doda, da so se največji poliglotti jezikov naučili sami, četudi učenje sprva ni bilo videti enostavno.

2.3 Kako Slovenija prispeva k spodbujanju učenja tujih jezikov

Slovenija veliko prispeva k spodbujanju učenja tujega jezika. Učenje prvega tujega jezika je kot dopolnilna dejavnost ponujeno že v vrtcih, starši pa se sami odločijo, ali bodo otroci obiskovali tečaj ali ne. S prvim razredom jim je ponujena angleščina ali nemščina, najprej neobvezno, nato obvezno. Veliko je jezikovnih šol, ki ponujajo učenje različnih tujih jezikov za vse starosti.

Učenje angleščine v vrtcih ponujajo predvsem zadnje leto pred vstopom v šolo. Otroci, katerih starši govorijo vsaj en tuji jezik, hodijo že v vrtcu na tečaj tujega jezika. Tam skozi igro in pesmi spoznavajo besede, s poslušanjem zgodbic pa se naučijo ogromno novih besed. Otroci hitreje vsrkavajo nove besede, bolj jim je zanimivo, ko se naučijo kaj novega, in to z veseljem pokažejo. Zgodnje učenje pozitivno učinkuje na otrokov razvoj, na primer s socialno kognicijo ali socialno inteligenco, ki pomeni zmožnost razumevanja misli, želja, namer in čustev v sebi in pri drugih. Otroci začnejo razvijati družbene spretnosti, ko razumejo, kako

misli, želje, namere in čustva ljudi vplivajo na njihovo obnašanje (Samar Brenčič 2012), metajezikovno zavedanje, divergentnost in fleksibilnost mišljenja in pozitivno pojmovanje samega sebe (Fras Berro 2016). Pozitivno učinkuje tudi na otrokovo samopodobo in jezikovne zmožnosti, s čimer lažje sprejema in spoštuje razlike med kulturami.

Učenje tujega jezika prevzamejo za to usposobljeni strokovni delavci, poteka pa v manjših skupinah. Spodbuja se timsko delo med vzgojiteljicami v vrtcu, da si medsebojno pomagajo, izmenjujejo izkušnje in priskočijo na pomoč v skupinah, kjer vzgojiteljice niso usposobljene za učenje tujega jezika. Različni vrtci so se tudi povezali v tako imenovano mrežo oz. mrežni inovacijski projekt, kjer imajo skupne evalvacije in izmenjavanje smernic za boljše didaktične pristope. Otroci poslušajo, ponavljajo in se s tem učijo tujega jezika. Tuje jezike doživljajo kot igro in se jih zato lažje naučijo. Pri njih ni pomembno, kaj morajo doseči oz. do katere stopnje morajo priti, ampak da spoznajo jezik in se ga navadijo (Tuš 2016).

Otroci dvojezičnih staršev imajo veliko prednost pri znanju tujih jezikov. Od rojstva so izpostavljeni dvema ali več tujim jezikom; če starša govorita vsak svoj jezik in skupno nek tretji jezik, bo otrok spoznaval od začetka vse tri jezike. Tudi kasneje se bo lažje naučil še četrtega jezika. Jezikov se uči postopoma, saj je z vsakim staršem od rojstva navajen na določen jezik. Menjavanje iz enega v drug jezik mu ne predstavlja težav, v vseh jezikih lahko razmišlja in se sporazumeva. Znanje dveh, treh tujih jezikov za otroka, ki je od rojstva izpostavljen več tujim jezikom, ni breme, saj je otroška logika učenja drugačna od odrasle. Njim to predstavlja igro, zabavo, spoznavanje novih besed, ne pa dobesedno učenje (Siol.net 2016).

Trenutno imajo osnovne šole obvezni tuji jezik, angleščino ali nemščino, od drugega razreda dalje, v prvem razredu pa je tuji jezik izbirni predmet. Kljub temu se za otrokovo učenje tujega jezika v prvem razredu odloči veliko staršev, saj je prednost poleg daljše izpostavljenosti jeziku tudi potrpežljiv odnos do drugačnosti. Zgodnji začetki učenja tujega jezika pozitivno vplivajo na otrokov spoznavni razvoj, od razvijanja lastnih strategij učenja do boljšega poznavanja maternega jezika. Poleg materinščine, ki je za večino slovenščina, razen v zamejstvu, kjer sta to madžarščina in italijanščina, se začnejo učiti novega jezika. Tako že kmalu usvojijo nove besede, pesmi, igre, s katerimi se začnejo učiti. Otrokova radovednost, želja po učenju, pripravljenost ter sposobnost posnemanja in izgovarjanja so temelj kakovostnega učenja novega tujega jezika. Učenje tujega jezika poteka tako, da učitelji skozi igro in ponavljanje spremljajo in spodbujajo otrokov napredek (Jezikovna Slovenija b. l.).

Drugi tuji jezik je trenutno izbirni predmet od četrtega razreda dalje, tako da se osnovne šole same odločijo, ali bodo možnost učenja tujega jezika ponudile kot obvezni ali neobvezni izbirni predmet. Na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport so se odločili, da bodo s šolskim letom 2018/2019 prvi tuji jezik uvedli kot obvezni predmet že v prvem razredu in nato drugi tuji jezik od sedmega razreda dalje. S tem bodo učenci izbirali samo en obvezni izbirni predmet, kajti enega bo pokrival tuji jezik. Osnovne šole bodo še naprej morale

ponujati možnost učenja drugega tujega jezika v drugi triadi in v zadnji triadi ponujati še dodatni tuji jezik, ki ga lahko učenci izberejo kot izbirni predmet. Obvezni drugi tuji jezik so v osnovne šole hoteli uvesti že nekajkrat, ampak so ga uvedli samo na nekaj osnovnih šolah kot poskusno izvajanje. Tako bo tudi z novim zakonom: 175 osnovnih šol bo tri leta poskusno imelo obvezni tuji jezik v prvem razredu in nato drugi tuji jezik od sedmega razreda dalje. Tako bodo spremljali, kaj se dogaja z učenci, če napredujejo in če je učenje dveh obveznih tujih jezikov zanje prenaporno (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport 2013).

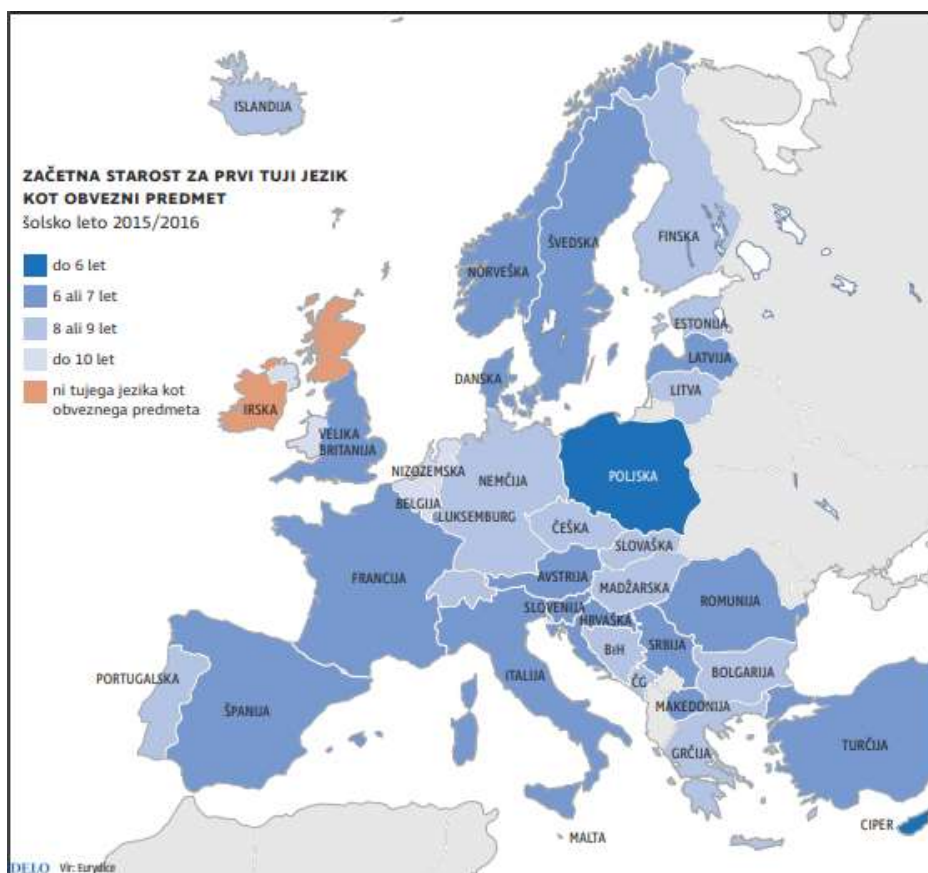
Na srednjih šolah po Sloveniji ponujajo različne možnosti glede tujih jezikov. Na gimnazijah je poleg enega tujega jezika, ki je po navadi angleščina, obvezen še drugi tuji jezik. Kateri bo ta drugi jezik, si dijaki izberejo sami glede na ponudbo izbrane gimnazije ali strokovne srednje šole. Manj možnosti glede izbire tujih jezikov imajo na ostalih srednjih šolah. Nekateri, sploh poklicne srednje šole, nimajo možnosti izbire tujih jezikov, na nekaterih ni obvezen niti en tuji jezik. Na drugih srednjih šolah imajo med predmeti angleški jezik, na strokovnih srednjih šolah pa imajo tudi možnost drugega tujega jezika, ki je ponekod celo obvezen.

Poleg učenja tujih jezikov v času šolanja, ki je brezplačno, imamo v Sloveniji ogromno jezikovnih šol, ki ponujajo učenje vseh večjih jezikov sveta. Jezikovne šole sodelujejo tudi z osnovnimi šolami, predvsem v prvih letih šolanja, saj šole, če same nimajo možnosti oz. dovolj izobraženega kadra, da bi ponudile učenje kakšnega tujega jezika, za to izberejo zunanje sodelavce. Jezikovne šole sicer večinoma obiskujejo odrasli oz. starejši od 20 let, ki so končali s klasičnim izobraževanjem in se želijo naučiti novega tujega jezika ali pa le ponoviti in obnoviti znanje jezika, ki ga že znajo, bodisi zaradi službe ali lastne želje. Obiskovanje jezikovnih šol je plačljivo, posamezniki ga morajo plačevati sami. Zdaj tudi zavodi za zaposlovanje ne pošiljajo več vseh prijavljenih na tečaje, ampak samo osebe, ki so mlajše od 30 let, starejše od 50 let ali imajo končano samo osnovno šolo. Tudi delodajalci ne izobražujejo več svojih delavcev zastonj oz. to počnejo samo nekatera podjetja. Ostali zaposleni, ki potrebujejo znanje tujih jezikov, morajo sami poiskati tečaj in ga tudi sami plačati.

Po raziskavi podjetja Red Orbit (Dernovšek 2016) je v Sloveniji pri izbiri tujega jezika na maturi angleščina na prvem mestu, sledi nemščina in nato španščina, francoščina ter italijanščina. Angleščino izbere kar 83,9 % dijakov, nemščino 11,8 %, španščino 5 % ter francoščino in italijanščino po 2 % dijakov. Raziskavo o tem, katere tuje jezike iščejo delodajalci pri bodočih zaposlenih, pa je opravila jezikovna šola Mint International House (Dernovšek 2016). Ugotovili so, da veliko delodajalcev angleščine sploh ne navaja več med zahtevanimi tujimi jeziki, saj se jim zdi samoumevno, da jo bodoči zaposleni obvladajo. Tako delodajalci iščejo ljudi, ki obvladajo nemščino, španščino, južnoslovanske jezike, ruščino itd. Najpogosteje zahtevan jezik je nemščina (36 %), nato angleščina (24 %), sledi pa jima italijanščina (19 %). Južnoslovanski jeziki, ruščina, španščina in francoščina se posamično

zahtevajo v manj kot 2 %. Delodajalci pri delojemalcih iščejo znanje dveh tujih jezikov, nekateri celo treh. Znanje treh tujih jezikov iščejo predvsem v poklicih, povezanih z znanostjo, tehnologijo, razvojem in raziskavami. Zaradi velikih razlik med zahtevanim znanjem tujih jezikov in izbiro tujih jezikov na maturi v jezikovnih šolah opazijo največ povpraševanja po nemškem jeziku. Mojca Hergouth Koletič iz Mint International House (Dernovšek 2016) navaja, da bi moral šolski sistem v prvi vrsti izpolniti potrebe gospodarstva in tako uvesti nemščino kot drugi jezik na strokovnih srednjih šolah in gimnazijah. Romanske jezike, ki so čedalje bolj popularni, pa bi morale šole ponujati izbirno. Ko mladi po končanem šolanju iščejo službo, ugotovijo, da so si v času šolanja izbrali napačni tuji jezik in da za izbrano delo potrebujejo znanje katerega drugega. Veliko udeležencev tečaja nemškega jezika prihaja iz tehničnih srednjih šol, kjer niso imeli možnosti izbire nemškega jezika. Nemščina je glavna izbira udeležencev jezikovnih tečajev tudi na zavodih za zaposlovanje.

Kot je razvidno iz slike 1, so se otroci v šolskem letu 2015/2016 v 15 evropskih državah začeli učiti prvega tujega jezika pri šestih ali sedmih letih, edino na Poljskem že pred šestim letom. V ostalih državah so začeli z učenjem pri osmih oz. devetih letih, z izjemo Nizozemske, Belgije in Makedonije, kjer so se začeli učiti do desetega leta starosti. Po teh podatkih Slovenija spada med države, kjer se otroci kmalu začnejo učiti tujih jezikov (Bulatović 2017).

Slika 1: Začetna starost za prvi tuji jezik

Vir: Bulatović 2017.

2.4 Evropski dan jezikov v Sloveniji

26. september je evropski dan jezikov od leta 2001 in na ta dan tudi Slovenija, poleg ostalih evropskih držav, poudarja pomen znanja tujih jezikov z raznimi dejavnostmi in delavnicami. Statistični urad Republike Slovenije, krajše SURS, je zbral nekaj statističnih podatkov iz leta 2011 o slovenskih državljanih in njihovem znanju tujih jezikov. Pridobljene podatke so primerjali z evropskimi (Eurydice Slovenija 2012).

V vseh evropskih državah, z izjemo Irske, je učenje enega tujega jezika obvezno v osnovni šoli. V slovenskih osnovnih šolah se otroci povprečno učijo 1,4 tujega jezika, kar je 0,1 manj od evropskega povprečja. Najvišje povprečje v Evropi ima Luksemburg z 2,5 tujega jezika. Druge evropske države, ki imajo obvezno učenje dveh jezikov na nižjih stopnjah izobraževanja, so Malta, Nizozemska in Finska. Na slovenskih srednjih šolah se drugega tujega jezika uči 60 % dijakov, kar je povprečno 1,6 tujega jezika na dijaka. S tem povprečjem smo na osmem mestu v Evropski uniji, skupaj s Poljsko, Latvijo, Bolgarijo in Švedsko. Luksemburg je z 2,4 tujega jezika na prvem mestu, sledita mu Estonija in Romunija (Eurydice Slovenija 2017).

Po podatkih iz leta 2007 in 2011 se je spremenilo število oseb, ki govorijo en, dva ali več tujih jezikov. Leta 2007 je en tuji jezik v Sloveniji govorilo 20,5 % oseb, štiri leta kasneje pa 15 %. Dva tuja jezika je v letu 2007 govorilo 37,2 % oseb, leta 2011 se je delež zmanjšal na 32 %. Oseb, ki so govorile tri ali več tujih jezikov, je bilo leta 2007 34,1 % in leta 2011 45 %. Z znanjem tujih jezikov se je Slovenija leta 2007 uvrstila na šesto mesto, pred njo so bile Litva, Norveška, Švedska, Latvija in Slovaška. Po podatkih SURS-a smo se leta 2011 s podatkom, da tri ali več tujih jezikov govori 45 % oseb, uvrstili na četrto mesto, za Luksemburgom, Finsko in Norveško.

Angleški jezik je v starostni skupini 25–34 let leta 2007 govorilo 75 % oseb, leta 2011 pa 85 %. V starostni skupini 35–49 let je leta 2007 angleško govorilo 50 % ljudi, štiri leta kasneje pa 67 %, medtem ko je bilo v starostni skupini 50–64 let angleško govorečih 25 % oseb in leta 2011 45 %. Nemščino je leta 2011 govorilo 47 % ljudi, starih med 25 in 64 let. Največ ljudi je nemško govorilo leta 2007 v prvi starostni skupini, saj je nemški jezik drugi najpogostejši tuji jezik za učenje na srednjih šolah. 92 % oseb z višjo in visokošolsko izobrazbo ter 70 % oseb s srednješolsko izobrazbo govori angleški jezik, 33 % angleško govorečih pa ima osnovnošolsko izobrazbo. V Sloveniji je 13 % prebivalcev slovenščina tuji in ne materni jezik. Teh 13 % predstavljajo predvsem državljani bivše Jugoslavije in ljudje, ki živijo ob meji. V šolskem letu 2010/2011 se je 17 % vseh udeležencev jezikovnih tečajev učilo slovenskega jezika, kar je 11 % več kot leto prej, saj zanimanje tujcev za naš jezik narašča. Poleg francoskega, italijanskega, ruskega in španskega jezika pa so se udeleženci učili tudi nizozemščine, portugalsščine, švedščine, madžarščine ter japonskega in kitajskega jezika (Eurydice Slovenija 2012).

2.5 Kako Evropska unija prispeva k spodbujanju učenja tujih jezikov

V Evropski uniji je skoraj vsako leto določena tema, ki spodbuja razpravo med državami članicami. Tako je bilo leto 2001 Evropsko leto jezikov, ki je dejavnostim za spodbujanje učenja jezika dalo še večji pomen. Proglasila sta ga Svet Evrope in Evropska unija, ki sta poudarila pomen znanja tujih jezikov za medsebojno razumevanje, zaposlovanje, mobilnost, strpnost in stabilnost demokracije. Z njim si je Evropska unija zadala naslednje cilje:

- spodbujati večjezičnost prebivalcev Evrope,
- spodbujati vseživljenjsko učenje jezikov,
- pospeševati evropsko jezikovno raznolikost in bogastvo kulturne dediščine posameznih jezikovnih okolij,
- ustvariti možnosti za učenje več jezikov za prebivalce Evrope.

Organizacija Evropskega leta jezikov (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport b. l.b) je potekala pod okriljem Sveta Evrope in Evropske unije, v tem okviru pa se je odvijalo več dogodkov, Evropska uvodna konferenca, jezikovni festivali, jezikovni tabori, lokalne in mednarodne konference o jezikovnih politikah, uvajanje sredstev Sveta Evrope za pospeševanje jezikovnega izobraževanja in jezikovne raznolikosti ter nazadnje še sklepna konferenca leta jezikov.

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport b. l.b) poudarja, da znanje tujih jezikov daje ljudem nove možnosti, predvsem na zaposlitvenem področju, saj mnogi delodajalci zahtevajo znanje vsaj enega tujega jezika. Tako jim tudi bivanje v drugih državah po Evropi ne predstavlja nobenih težav. Z razumevanjem tujih jezikov lahko bolj cenimo drugo kulturo in lažje potujemo po svetu. Kot člani Evropske unije imamo pravico do bivanja in zaposlovanja v katerikoli državi članici, to pravico pa si lažje izborimo, če govorimo jezik države, v katero se nameravamo preseliti.

Glavne dejavnosti leta jezikov so bile povezane s seznanjanjem ljudi s pomembnostjo znanja tujih jezikov in načinom njihovega učenja. Po osnovnih in srednjih šolah so potekale razne aktivnosti, potekala so vseevropska tekmovanja, organiziranih pa je bilo ogromno nacionalnih, regionalnih in lokalnih prireditelj ter razstav. Potekalo je tudi vseevropsko načrtno informativno gibanje z raznimi izdanimi publikacijami, zgibankami in drugimi promocijskimi izdelki ter z gradivi za radijske in televizijske hiše. 26. september so tudi proglasili za evropski dan jezikov (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport b. l.b).

Pri Evropskem letu jezikov so lahko sodelovali vsi z različnimi dejavnostmi. Najboljši način je bil, da so se ljudje začeli učiti novega jezika oz. izpopolnjevati svoje znanje. Sodelovali so lahko na raznih prireditvah, dogodkih, se udeleževali tekmovanj in jezikovnih vaj. Radijski in televizijski novinarji pa so poročali o Evropskem letu jezikov in s tem poskrbeli, da je bila javnost seznanjena z dogajanjem (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport b. l.b).

Sodelujoče države so imele izbrane nacionalne koordinatorje, ki so organizirali sodelovanje pri Evropskem letu jezikov. Tako so sodelovali z Evropsko komisijo in Svetom Evrope, organizirali prireditve, informirali javnost in spodbujali nacionalna javna občila, da poročajo o tem (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport b. l.b).

2.5.1 Zakaj se Svet Evrope ukvarja z učenjem jezikov

Svet Evrope je politična organizacija, ustanovljena 5. maja 1949. Ustanovilo jo je deset evropskih držav z namenom pospeševanja večje enotnosti med članicami, zdaj pa je to število naraslo na 41 držav članic. Temeljni cilj Sveta Evrope je utrjevati demokracijo, človekove pravice in spoštovati zakone ter oblikovati skupna stališča o družbenih, kulturnih, političnih in pravnih izzivih v državah članicah.

Državam Evropske unije pomaga oblikovati ukrepe, ki posameznikom omogočajo, da razvijejo sposobnost sporazumevanja v tujih jezikih. Znanje dveh ali več jezikov nam omogoča osebno mobilnost, večje možnosti za zaposlitev, izobraževanje in dostop do informacij, pomaga pa nam tudi pri razvijanju strpnosti in razumevanju ljudi iz različnih jezikovnih in kulturnih območij.

2.5.2 Kako Svet Evrope spodbuja učenje jezikov

Svet Evrope pomaga članicam Evropske unije pri izvedbi novih jezikovnih programov in spodbuja nove načine poučevanja jezikov in izobraževanja učiteljev. Sekcija za moderne jezike (Modern Languages Division – MLD) v Strasbourgu v Franciji usklajuje projekte, ki združujejo načrtovalce politike iz 47 evropskih držav in Kanade, ki so sprejele Evropsko kulturno konvencijo. Te države si med seboj izmenjujejo znanje in izkušnje ter sodelujejo na konferencah, raziskovalnih projektih in seminarjih (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport b. l.a).

Svet Evrope je v zadnjih dvajsetih letih naredil velik korak naprej v razvoju in promociji bolj praktične in motivacijske metode poučevanja jezikov ob upoštevanju dejanskih komunikacijskih potreb udeležencev izobraževanja. Razvili so evropski sistem, ki opisuje ravni sposobnosti znanja jezikov, imenovan Skupni evropski okvir učenja in poučevanja jezikov (Common European Framework of Reference for Languages; learning, teaching, assessment). Uporabljajo ga predvsem učitelji in avtorji tečajev kot osnovo za načrtovanje učnih ur (Svet Evrope 2011).

Poleg tega pa Svet Evrope veliko pozornost posveča pospeševanju jezikovne raznolikosti v Evropi, saj je pomagal pri pospeševanju učenja skoraj 30 regionalnih jezikov. Sprejel je tudi Evropsko listino za regionalne ali manjšinske jezike (European Charter for Regional or Minority Languages), s katero podpira in varuje jezikovno in kulturno dediščino.

Svet Evrope je razširil svoje dejavnosti in ustanovil Evropski center za moderne jezike (European Centre for Modern Languages – ECML) v Gradcu v Avstriji. S Centrom skušajo pospeševati poučevanje in učenje jezikov ter zagotavljati podporo za mreže in raziskovalne projekte za tiste, ki pomagajo pri razvijanju učenja jezikov v državah Evropske unije. Tam se srečujejo pisci učbenikov, strokovnjaki za poučevanje jezikov in vsi drugi, ki so na kakršenkoli način povezani s poučevanjem jezikov.

2.6 Programi Evropske unije za spodbujanje učenja jezikov

Znanje tujih jezikov je ključnega pomena v Evropi. V nekaterih državah je nekaj normalnega, da ljudje obvladajo in uporabljajo vsaj tri tuje jezike. Tako se tudi lažje selijo v druge države, bodisi zaradi šolanja ali službenih obveznosti. Sposobnost razumevanja več tujih jezikov pripomore k lažji zaposlitvi, saj podjetja, ki ne delujejo samo na domačem, ampak tudi na tujem trgu, zaposlujejo ljudi z znanjem tujih jezikov. Tako lahko izrabijo prednosti evropskega državljanstva in enotnega trga, predvsem v smislu opravljanja poklica in bivanja kjerkoli v Evropski uniji (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport b. l.a).

Evropska komisija si želi, da bi vsi Evropejci imeli to priložnost. V beli knjigi *Poučevanje in učenje: v učečo se družbo*, izdani leta 1995, je sklenila pomagati Evropejcem, da bi se naučili vsaj treh evropskih jezikov, poleg maternega jezika še dveh tujih jezikov (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport b. la.).

2.6.1 Program Socrates

Izboljšanje znanja tujih jezikov je eden izmed pomembnejših ciljev evropskega programa za izobraževanje Socrates. S skoraj 2000 milijoni sredstev je program med letoma 2000 in 2006 dopolnjeval pretekle uspehe. Med letoma 1995 in 1999 je v okviru programa (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport b. l.b):

- 500.000 študentov obiskalo univerze v tujini,
- 10.000 šol sodelovalo v evropskih partnerstvih,
- več tisoč ustanov sodelovalo v večnacionalnih projektih za pospeševanje in izboljševanje učenja jezikov.

Jeziki so vključeni v vseh osem delov programa Socrates, še posebej pa so jim namenjene naslednje dejavnosti:

Lingua – poučevanje in učenje jezikov:

- večnacionalni projekti za razvijanje orodij za učenje jezikov in preverjanje znanja,
- boljše informiranje javnosti o uveljavljenih metodah in gradivu,
- seminarji, kampanje, projekti in objave za motiviranje ljudi pri učenju jezikov, boljše možnosti za jezikovni pouk in pomoč tistim, ki odločajo o politiki izobraževanja.

Comenius – šolsko izobraževanje:

- izmenjave in partnerstva med šolami, v katerih mlade skupine iz različnih držav sodelujejo pri projektu in s tem izboljšujejo svoje znanje tujih jezikov,
- štipendije sedanjim in prihodnjim učiteljem jezikov za usposabljanje v tujini (od enotedenskih seminarjev do največ osem mesecev),
- večnacionalni projekti za razvoj izobraževalnih gradiv in tečajev za učitelje jezikov.

2.6.2 Grundtvig – izobraževanje odraslih

Z nadnacionalnimi projekti, mrežami in štipendijami za usposabljanje Grundtvig pospešuje učenje jezikov kot najpomembnejši del izobraževanja odraslih.

2.6.3 Leonardo da Vinci

Program Leonardo da Vinci s področja poklicnega izobraževanja je namenjen inovativnim rešitvam obstoječih problemov (Flander b. l.). Znanje tujih jezikov je eden pomembnejših dejavnikov pri izbiri kandidata za določeno delovno mesto, zato je pomembno učenje tujih jezikov v poklicnem izobraževanju.

V program spada več različnih dejavnosti. Podpira inovativne mednarodne pobude za promocijo veščin, spretnosti in znanja, ki so nujne za integracijo v delovno življenje. Ena najpomembnejših dejavnosti daje podporo projektom za razvijanje gradiva in metod jezikovnega pouka za različne poklice in gospodarske sektorje. K temu spada tudi uporaba posnetkov jezikovnega in samostojnega učenja. Poleg tega se močno povezuje s programoma Socrates in Mladi za Evropo (Flander b. l.).

V programu Leonardo da Vinci lahko sodelujejo šole, podjetja, izobraževalne organizacije, univerze, zbornice, sindikati in društva. Evropska unija pomaga s svojimi finančnimi sredstvi pri aktivnostih in rezultatih, kjer pa morajo vsi sodelujoči partnerji aktivno sodelovati. Trajanje izobraževanja je različno dolgo, odvisno, ali gre za namestitve dijakov, študentov in delavcev, ki trajajo največ dvanajst mesecev, ali za različne tematske akcije, tematske mreže in pilotske projekte, ki trajajo po tri leta.

Vsi projekti, ki se vključujejo v program Leonardo da Vinci, iščejo nove možnosti in načine nadgrajevanja ter pridobivanja novih znanj in spretnosti, ki jih od nas zahteva trg dela. Stremijo k izboljšanju kakovostnega strokovnega in poklicnega izobraževanja in usposabljanja tako, da izboljšujejo obstoječe načine usposabljanja z osredotočanjem na vsebino, načine sodelovanja, izobraževalne materiale in poklicno usposabljanje (Flander b. l.).

V okviru programa Leonardo da Vinci spadajo naslednji projekti (Flander b. l.):

- Projekt mobilnosti (MOB) je praktično usposabljanje dijakov, študentov, mentorjev in mladih delavcev v tujini, kjer si pridobivajo nova poklicna znanja, spretnosti, izkušnje in izboljšajo svoje znanje tujega jezika.
- Pilotski projekt (PP) je orodje za izboljšanje kakovosti in promocije inovacij na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja. Razvijajo otipljive in jasne proizvode.
- Tematska akcija (TH) je posebna oblika pilotskih projektov in se osredotoča na teme, ki so v interesu Evropske unije. Osredotočajo se na področje kakovosti v pojmovanju, organizaciji in vodenju sistemov poklicnega in strokovnega izobraževanja.
- Projekt jezikovnih znanj in spretnosti (LA) je namenjen spodbujanju večjezične in večkulturne komunikacije v delovnem okolju in na področju usposabljanja. Razvijati mora metode in orodja, ki so povezana z razmerami v delovnem okolju.
- Tematska mreža (NT) je namenjena zbiranju, združevanju in uporabi Evropskega strokovnega znanja in inovativnih pristopov, izboljšanja analize in načrtovanja potrebnih znanj in spretnosti.

Drugi jezikovni projekti v okviru programa Leonardo da Vinci zajemajo:

- izmenjavo učiteljev jezikov med specializiranimi ustanovami in podjetji za usposabljanje,
- pridobivanje strokovnega znanja in informacij o inovacijah pri učenju jezika s pomočjo nadnacionalnih mrež,
- preglede, analize in opredelitev najboljše prakse pri učenju jezikov,
- poskusne projekte, ki so namenjeni reševanju težav pri učenju jezikov.

2.6.4 Erasmus in Erasmus+

Program Erasmus pomaga študentom, da na evropskih izmenjavah izboljšujejo svoje znanje angleščine in ostalih tujih jezikov, saj od tri do dvanajst mesecev bivajo na gostujočih univerzah v tujini.

Erasmus+ je program Evropske unije za sodelovanje na področju usposabljanja, izobraževanja, mladine in športa med letoma 2014 in 2020. Vključuje tudi program Jean Monnet kot samostojno nespremenjeno področje. Erasmus+ je namenjen izboljšanju spretnosti in zaposljivosti mladih. Program ima na voljo skoraj 15 milijard evrov, s katerimi Evropska unija skuša več kot pet milijonom Evropejcem omogočiti študij, učenje jezikov, pridobivanje izkušenj in opravljanje prostovoljnega dela v tujini.

Za izvajanje programa v Sloveniji skrbita dve nacionalni agenciji: Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS), ki je zadolžen za področja športa, usposabljanja in izobraževanja (Cmepius b. l.), ter Zavod za razvoj mobilnosti mladih (MOVIT), ki je zadolžen za področje mladine.

Poleg zgoraj naštetih obstajajo tudi drugi programi, ki spodbujajo učenje jezikov. Eden izmed njih je Evropski znak, priznanje, ki ga prejmejo v državah članicah Evropske unije za inovativne pobude pri učenju jezikov. Poleg tega Evropska komisija financira projekte za izboljšanje učenja manjšinskih jezikov. Ti so namenjeni razvijanju tečajev, informativnim dejavnostim in organiziranju konferenc. K programom, ki vplivajo na pospeševanje in izboljšanje učenja jezikov, spadajo tudi Večjezikovna informacijska družba (Multilingual Information Society – MLIS), ki pospešuje jezikovne raznolikosti na internetu, program Kultura 2000, ki prevaja književna dela evropskih pisateljev, ter program MEDIA II oz. MEDIA PLUS, ki financira sinhronizacijo in podnaslavljanje filmov (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport b. l.a).

Leta 1990 so v Belgiji ustanovili združenje Erasmus Student Network (ESN), katerega glavni cilj je pomoč študentom različnih držav, ki se udeležijo študijske izmenjave. Letno imajo več sestankov, ki se jih udeležijo predstavniki sodelujočih držav, na katerih si izmenjujejo mnenja, izkušnje in poročajo o stanju izmenjav. V združenju sodelujejo prostovoljci, ki med drugim pomagajo tudi pri razvijanju programov Erasmus. Njihove glavne naloge so izpolnjevati potrebe in pričakovanja študentov, izboljšati vključevanje študentov v okolje in posredovanje informacij o programih. Organizirajo tudi razne izlete, športne aktivnosti, zabave, dogodke in še kaj drugega, kar je v veliko pomoč študentom pri vključevanju v novo okolje. Študentje, ki so se sami udeležili študentske izmenjave, po povratku delijo svoje izkušnje in nasvete s tistimi, ki bodo šele odšli na izmenjavo, saj sami iz lastnih izkušenj lahko največ povedo. Študentom, ki imajo težave z izbiro destinacije, jo pomagajo izbrati, prav tako jim pomagajo pri izpolnjevanju prijav, pridobivanju štipendije in podobnih pripravah na izmenjavo. Združenje ESN želi razširiti znanje, spoštovanje in zaupanje med različnimi državami, njihovimi kulturami in ljudmi. V Sloveniji je delovanje združenja malo drugačno kot v drugih državah, saj ne deluje samostojno, ampak v okviru drugih institucij, ki so pri nas študentske organizacije univerz.

V Evropskem letu jezikov je Evropska komisija (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport b. l.b) izvedla študijo o jezikih Evropske unije, o učenju in odnosu ljudi do jezikov. Rezultati so pokazali, da:

- je slaba polovica Evrope večjezična,
- se lahko 44 % Evropejcev vključi v pogovor v jeziku, ki ni njihov materni jezik,
- državljani Luksemburga drugi jezik govorijo tako dobro, da se lahko tekoče pogovarjajo v njem, kar velja tudi za osem od desetih ljudi, ki živijo na Švedskem, Danskem in Nizozemskem,
- manj kot tretjina prebivalcev Združenega kraljestva, Irske in Portugalske govori še en jezik poleg svojega maternega jezika,
- imajo ljudje z različno izobrazbo različno razvite jezikovne spretnosti.

2.7 Evropske države in učenje jezikov

Učenje enega ali več tujih jezikov je čedalje bolj razširjeno. Več kot 33 % osnovnošolcev v Španiji, Avstriji, Grčiji, na Finskem, Švedskem, Danskem in Nizozemskem se uči tujega jezika. V desetih letih se je učenje tujih jezikov uvedlo v obvezno izobraževanje tudi na Danskem, v Grčiji, Španiji, na Nizozemskem, Portugalskem, v Italiji in Združenem kraljestvu. Za razliko od ostalih držav, kjer imajo možnost učenja dveh ali več jezikov, v Italiji, Grčiji in na Irskem ponavadi učijo samo en tuji jezik (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport b. l.b).

V Evropski uniji je angleščina na prvem mestu pri učenju tujih jezikov (z izjemo angleško govorečih držav), saj se je uči 89 % učencev. Sledi ji francoščina z 32 %, nato pa še nemščina z 18 % in španščina z 8 %.

2.8 Evropska jezikovna mapa

Z Evropsko jezikovno mapo (European Language Portfolio), ki jo je oblikoval Svet Evrope, lahko udeleženci jezikovnih tečajev vodijo svojo evidenco o znanju jezikov in kulturnih izkušnjah v veljavnem dokumentu. Uporabnik sproti posodablja podatke o svojih jezikovnih spretnostih preko spleta ali wordovega dokumenta (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport b. l.b). Sestavljen je iz treh delov:

- jezikovna izkaznica je del, v katerem se na mednarodno priznan način vpisujejo jezikovne spretnosti,
- jezikovni in kulturni življenjepis je del, v katerem uporabniki v čim več jezikih, ki jih obvladajo, opišejo svoje znanje in izkušnje s tujimi jeziki,
- zbirnik je del, kjer so zbrani primeri uporabnikovega lastnega dela (shranjujejo se otrokovi izdelki, narejeni v času pouka).

Z mapo, kjer so vsi podatki zbrani na enem mestu in zapisani na razumljiv način za vse države, želijo motivirati ljudi za učenje jezikov. Svet Evrope želi, da jezikovna izkaznica postane mednarodno priznan dokument, kar je tudi njihov dolgoročni cilj (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport b. l.b). Z njim bodo posamezniki lahko dokazovali svoje znanje tujih jezikov. Prav bo prišel študentom, ki se bodo hoteli udeležiti kakšnega programa izmenjave. Tovrsten dokument pa bo pomagal tudi vsem, ki se bodo želeli zaposliti doma ali drugje v Evropi, saj jim bo pomagal pri konkuriranju drugim.

2.9 Jezikovna politika Evropske unije

Večezičnost Evropejcev je glavni cilj jezikovne politike Evropske unije (Jezikovna politika b. l.). To pomeni, da si Evropska unija prizadeva, da bi vsak Evropejec poleg maternega jezika govoril vsaj še dva druga tuja jezika. Temeljna vrednota Evropske unije je spoštovanje

jezikovne raznolikosti, prav tako kot spoštovanje posameznika in drugih kultur. V Uniji je zmožnost sporazumevanja v več jezikih pomembna za posameznike, organizacije in podjetja, torej ima tudi pomembno vlogo v vsakdanjem življenju. Poleg tega sta cilja jezikovne politike tudi povečanje kulturne in jezikovne senzibilnosti ter ohranjanje jezikovne raznolikosti. Evropska unija si prizadeva za spodbujanje mobilnosti in medkulturnega razumevanja z učenjem tujih jezikov in namenjanju sredstev programom, ki se tičejo tega področja (Franke 2017).

2.10 Temeljna načela delovanja jezikovne politike Evropske unije

Jezikovna politika Evropske unije (Jezikovna politika b. l.) ima nekaj temeljnih načel, po katerih se ravna, da ohranja in spodbuja večjezičnost Evropejcev in dosega zastavljene cilje.

2.10.1 Jezikovna različnost

Evropska unija je sestavljena iz 28 držav članic, od katerih je vsaka drugačna, saj ima svoj jezik, običaje in kulturo, a je kljub raznolikosti zavezana k evropskemu povezovanju. S spodbujanjem jezikovne in kulturne raznolikosti med državami se krepi solidarnost in medsebojno razumevanje državljanov različnih držav. Evropska unija posebno pozornost posveča zaščiti in spodbujanju uporabe pokrajinskih jezikov, manjšinskih jezikov in znakovnih jezikov, saj so vsi ti pomemben del evropske jezikovne različnosti. Sprejetje resolucije o ogroženih evropskih jezikih in jezikovni raznolikosti leta 2013 je članice Evropske unije pozvalo, naj več časa namenijo ogroženim jezikom in jih poskušajo ohraniti (Franke 2017, 2). Evropska komisija je sprejela več akcijskih načrtov in strategij za spodbujanje učenja jezikov, s čimer pomaga posameznim državam. Kljub temu pa vsaka posamezna država članica še vedno sama s svojo vlado odloča o jezikovnopolitičnem področju.

2.10.2 Učenje in poučevanje jezika

Evropska unija spodbuja učenje tujih jezikov, tudi manjšinskih, pri čemer upošteva kulturno in jezikovno raznolikost. S svojo jezikovno politiko si prizadeva, da bi vsak državljan Evropske unije poleg materinščine obvladal vsaj še dva tuja jezika, saj s tem izboljša svoje izobraževalne in zaposlitvene možnosti. Tako Evropska unija spremlja napredek poučevanja in učenja tujih jezikov posameznih držav članic, te pa imajo možnost, da same oblikujejo izobraževalne načrte. Države nato svoje rezultate učenja jezikov sporočijo Evropski uniji in ta jim pomaga pri sprejemanju morebitnih novih ukrepov za izboljšanje rezultatov.

2.10.3 Prevajanje

Temeljna načela jezikovne politike Evropske unije so, da mora imeti vsak Evropejec možnost sodelovanja pri delovanju Unije, zato morajo biti vsa besedila pravnih aktov Evropske unije dostopna v vseh uradnih jezikih.

Evropski magisterij iz prevajalstva je znak kakovosti za univerzitetne prevajalske programe, ki izpolnjujejo sprejete poklicne standarde in tržne zahteve. Glavni cilj je izboljšati kakovost učenja prevajalcev in pridobiti visoko izobražene in usposobljene ljudi za delo prevajalcev v Evropski uniji. Njegov namen je dvigniti ugled prevajalskega poklica (Franke 2017, 3).

Evropska unija ima tudi sistem za strojno prevajanje, MT@EC, ki prevaja dokumente in besedila, povezana z Evropsko unijo in njenim delovanjem ter politiko. Sistem uporabljajo uslužbenci javne uprave, deluje pa v vseh 24 uradnih jezikih.

2.10.4 Tolmačenje

Temelj demokratične legitimnosti Evropske unije je pravica vsakega, da govori v svojem jeziku. Tolmači v ustanovah Evropske unije poskrbijo za večjezično sporazumevanje med govorniki, obenem pa velja načelo večjezičnosti v Evropskem parlamentu, ki državljanom Evropske unije omogoča spremljanje demokratičnega procesa odločanja.

2.10.5 ECML in Mercator

Evropska unija podpira dve raziskovalni središči za jezike, Evropski center za moderne jezike (ECML) in Evropski raziskovalni center za večjezičnost in učenje jezikov (Mercator). Mercator je specializiran za manjšinske in regionalne jezike Evropske unije in je sestavni del petih dokumentacijskih in raziskovalnih centrov. ECML državljanom Evropske unije pomaga pri učinkovitem učenju tujih jezikov tako, da spodbuja novosti pri poučevanju jezikov (Franke 2017, 2). Njegova glavna cilja sta pomagati državam članicam pri izvajanju učinkovitih politik za poučevanje jezikov z osredotočanjem na učenje in poučevanje tujih jezikov, s spodbujanjem dialoga in izmenjavo primerov dobre prakse ter podpreti omrežja in raziskovalne projekte, povezane s programi (Franke 2017, 3).

2.10.6 Nagrade

Jezikovna politika Evropske unije spodbuja večjezičnost državljanov tudi z nagradami. Ena izmed njih je Evropsko jezikovno priznanje, ki ga podeljuje Evropska komisija, ki tako spodbuja nove načine učenja tujih jezikov in jih nagraduje, nagradijo pa tudi najboljšega jezikovnega učitelja in nekoga z največjim napredkom pri učenju. Druga nagrada pa je projekt

Juvenes Translatores, pri katerem Evropska komisija vsakoletno nagradi 17-letnega dijaka za najboljši prevod v državah članicah v kateremkoli uradnem jeziku Evropske unije.

2.10.7 Vloga Evropskega parlamenta

19. novembra 2013 je Evropski parlament sprejel programa Erasmus+ in Ustvarjalna Evropa. Poleg tega je izdal tudi določbo o financiranju sinhronizacije, podnaslavljanja in zvočnih opisov evropskih filmov, s čimer naj bi se olajšal dostop do evropskih del. 24. marca 2009 je izrazil podporo politiki Evropske unije glede večjezičnosti in spodbudil Evropsko komisijo, naj pripravi ukrepe za priznavanje pomembnosti in spodbujanje jezikovne raznolikosti ter podpre ogrožene jezike. Evropski parlament (Franke 2017, 4) je 23. novembra 2016 sprejel tudi resolucijo o znakovnih jezikih in poklicnih tolmačih za znakovni jezik, v kateri je poudarjeno, da morajo imeti gluhi, slepi in naglušni enak dostop do istih informacij kot slišiči s katerokoli obliko komuniciranja (Franke 2017, 4).

2.11 Uradni jeziki in slovenščina

Uradnih jezikov Evropske unije je 24, eden izmed njih je tudi slovenščina. Ostali jeziki (našteti po letu sprejetja med uradne jezike Evropske unije) so: francoščina, italijanščina, nizozemščina, nemščina (1958); danščina, angleščina (1973); grščina (1981); portugalščina, španščina (1986); finščina, švedščina (1995); češčina, estonščina, litovščina, latvijščina, malteščina, madžarščina, slovaščina, poljščina (2004); bolgarščina, irščina, romunščina (2007) in hrvaščina (2013). Poleg teh 24 uradnih jezikov je v Evropski uniji tudi več kot 60 avtohtonih manjšinskih in regionalnih jezikov, katere govori več kot 40 milijonov državljanov, ampak nimajo uradnega položaja.

Slovenščina je od leta 2004 eden izmed uradnih jezikov Evropske unije, zato lahko vsi Slovenci dostopamo do dokumentov Evropske unije v maternem jeziku. V slovenščini lahko pišemo na Evropsko komisijo in dobimo tudi odgovor v slovenskem jeziku. Vse uradne jezike lahko udeleženci uporabljajo na vseh državnih sestankih. Tudi poslanci lahko uporabljajo slovenski jezik na zasedanjih Evropskega parlamenta, saj imajo pravico sami izbrati, v katerem jeziku bodo govorili. Obenem pa imamo vsi možnost spremljanja zasedanj Evropskega parlamenta v slovenščini. Jezikovna politika določa, da morajo biti zakonodaja in ključni politični dokumenti objavljeni v vseh uradnih jezikih Evropske unije, prav tako so v vseh 24 jezikih dostopni uradni dokumenti in splošne informacije.

3 RAZISKOVALNI DEL

Glede na to, da je Slovenija v Evropski uniji in meja med državami članicami praktično ni, lahko svobodno potujemo iz ene države v drugo. Pri obisku, potovanju ali bivanju v drugi državi nam je v veliko pomoč znanje njihovega jezika, saj je slovenščina v večini držav neznan jezik. Zato se otroci pri nas že v osnovni šoli učijo enega, če ne dveh tujih jezikov, ki nam pomagajo ne samo pri šolanju, ampak tudi pri iskanju službe.

3.1 Raziskovalni pristop

Kot raziskovalni pristop smo uporabili kvantitativno metodo, s katero smo uredili in opisali zbrane podatke. Najprej smo pridobljene podatke uredili po vprašanjih iz anketnega vprašalnika, večino smo jih tudi prikazali v tabelah. Naslednji korak je bilo razporejanje podatkov v tabele in grafe, da so ustrezali preverjanju določene hipoteze.

3.2 Namen in cilji raziskovalnega dela

Namen diplomske naloge je raziskati, kako Slovenija in Evropska unija delujeta na področju spodbujanja učenja tujih jezikov in zakaj se je dobro učiti tujih jezikov. S pomočjo anketnega vprašalnika smo v raziskovalnem delu ugotavljali, kakšno je znanje tujih jezikov v Sloveniji glede na stopnjo izobrazbe, katere tuje jezike Slovenci najbolj obvladamo in zakaj se sploh učimo tujih jezikov.

Cilji raziskovalnega dela diplomske naloge so:

- opredeliti ciljno populacijo za anketni vprašalnik,
- pripraviti anketni vprašalnik in ga izvesti,
- analizirati dobljene podatke,
- interpretirati rezultate ankete,
- potrditi ali ovreči hipoteze,
- zapisati sklepne ugotovitve.

3.3 Hipoteze

Glede na preučeno teorijo in predstavljeno tematiko smo postavili naslednje hipoteze:

1. hipoteza: Anketirani z višjo stopnjo izobrazbe razumejo več tujih jezikov.
2. hipoteza: Mlajši anketiranci (do 25 let) ocenjujejo svoje znanje tujih jezikov bolje kot starejši anketiranci (nad 25 let).
3. hipoteza: 70 % anketiranih tekoče obvlada dva tuja jezika.
4. hipoteza: Anketiranci poleg angleščine najbolj obvladajo nemščino.
5. hipoteza: 85 % anketiranih se uči tujega jezika, ker je obvezen predmet v šolskem sistemu.

3.4 Metode pridobivanja in zbiranja podatkov

V anketni vprašalnik, ki smo ga dokončno pripravili s pomočjo spletne strani www.1ka.si, smo vključili vse tri vrste vprašanj – zaprta, odprta in polodprta vprašanja. Pri dveh vprašanjih polodprtega tipa smo dali tudi možnost drugo, tako da so lahko anketiranci napisali svoje odgovore, če jim podani niso ustrezali.

Ciljna populacija raziskave so bili predvsem mladi in ostali uporabniki družabnih omrežij z različnimi stopnjami izobrazbe. Vzorec je bil priložnostni, saj smo izvedli spletno anketo.

Anketo smo objavili na družabnem omrežju Facebook, kjer so jo imeli možnost rešiti vsi, ki so jo opazili v času, ko je bila odprta za reševanje. Od 26. julija do 11. avgusta 2017 jo je rešilo preko 200 ljudi, ampak vse niso bile popolno rešene, tako da smo za analizo podatkov uporabili 92 ustrezno rešenih anket. Povprečno so anketiranci potrebovali eno minuto in 32 sekund, da so rešili anketni vprašalnik.

3.5 Omejitve raziskovalnega dela

Zaradi nezanimanja smo dobili le majhen vzorec ljudi, saj je bilo popolno rešenih samo 92 od preko 200 anketnih vprašalnikov.

Slovenščine nismo uvrstili med tuje jezike, čeprav jo imajo državljani držav bivše Jugoslavije za tuji jezik.

Malo je literature o tej temi v angleščini in še manj v slovenščini.

3.6 Interpretacija rezultatov anketnega vprašalnika

1. vprašanje: Katero stopnjo šolanja imate končano oz. jo končujete?

Preglednica 1: Število anketiranih oseb po stopnji izobrazbe

Odgovor	Število	Odstotek (v %)
Osnovnošolska izobrazba	10	11
Poklicna izobrazba	13	14
Srednješolska izobrazba	16	18
Višja ali visokošolska izobrazba	26	28
Univerzitetna izobrazba	12	13
Magisterij	11	12
Doktorat	4	4
Skupaj	92	100

Na vprašanje, katero stopnjo izobrazbe imajo anketirani končano oz. jo končujejo, je bilo 92 veljavnih odgovorov. Največ anketiranih je odgovorilo, da končujejo oz. imajo končano višjo ali visokošolsko izobrazbo. Teh je bilo 26, kar znaša 28 % vseh. Sledijo anketirani s srednješolsko izobrazbo, katerih je 16 oz. 18 % vseh. 13 ljudi ima poklicno izobrazbo, kar je 14 % vseh anketiranih. Sledijo anketirani z univerzitetno izobrazbo, katerih je 12, magisterij pa ima 11 anketirancev. Deset anketiranih ima osnovnošolsko izobrazbo, kar je 11 % vseh. Na zadnjem mestu pa so štirje anketirani, ki imajo doktorat.

2. vprašanje: Ali po vašem mnenju dobro ocenjujete svoje znanje tujih jezikov?

Preglednica 2: Ocenjevanje lastnega znanja tujih jezikov

Odgovor	Število	Odstotek (v %)
Da	45	49
Ne	47	51
Skupaj	92	100

Na vprašanje, ali dobro ocenjujejo svoje znanje tujih jezikov, je 45 anketirancev odgovorilo z da, kar znaša 49 % vseh. Nikalni odgovor je izbralo 47 anketiranih oseb, kar znaša 51 %. Razlika med odgovoroma je torej minimalna.

3. vprašanje: Prosim, da pri spodaj navedenih jezikih označite, kakšen je obseg vašega znanja. Če znate še kakšen drugi tuji jezik, ga prosim zapišite.

Preglednica 3: Obseg znanja tujih jezikov

Odgovor	Število (delež v odstotkih)				Skupaj
	Ne znam	Razumem, a ne govorim	Znam se sporazumevati	Obvladam tekoče	
Angleščina	8 (9)	17 (18)	35 (38)	32 (35)	92 (100)
Nemščina	39 (43)	18 (20)	23 (25)	11 (12)	92 (100)
Italijanščina	62 (67)	16 (17)	11 (12)	3 (3)	92 (100)
Španščina	51 (55)	21 (23)	15 (16)	5 (5)	92 (100)
Francoščina	80 (87)	5 (5)	6 (7)	1 (1)	92 (100)
Ruščina	82 (89)	8 (9)	1 (1)	1 (1)	92 (100)
Srbohrvaščina	34 (37)	18 (19)	25 (27)	15 (16)	92 (100)
Albanščina	88 (96)	2 (2)	0 (0)	2 (2)	92 (100)
Makedonščina	83 (90)	7 (8)	2 (2)	0 (0)	92 (100)
Korejščina	0 (0)	0 (0)	1 (100)	0 (0)	1 (100)
Švedščina	0 (0)	0 (0)	1 (100)	0 (0)	1 (100)
Arabščina	0 (0)	0 (0)	1 (100)	0 (0)	1 (100)

»se nadaljuje«

Odgovor	Število (delež v odstotkih)				Skupaj
	Ne znam	Razumem, a ne govorim	Znam se sporazumevati	Obvladam tekoče	
Kitajščina	0 (0)	0 (0)	2 (50)	2 (50)	4 (100)
Japonščina	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (100)	1 (100)
Portugalščina	0 (0)	0 (0)	1 (100)	0 (0)	1 (100)
Češčina	0 (0)	0 (0)	1 (100)	0 (0)	1 (100)

Vseh 92 anketirancev je označilo, katerih tujih jezikov ne govorijo, katere razumejo, a jih ne govorijo, v katerih se znajo sporazumevati in katere obvladajo tekoče. Pri angleškem jeziku je osem anketirancev izbralo možnost, da jezika ne znajo, in 17, da ga razumejo, a ne govorijo. Naslednja možna odgovora je izbralo približno isto število udeležencev v anketnem vprašalniku; odgovor znam se sporazumevati je izbralo 35 oseb, kar znaša 38 % vseh, odgovor obvladam pa 32 oseb oz. 35 % vseh. Naslednji podan tuji jezik je nemščina. Skoraj polovica, natančneje 43 % anketirancev je izbralo odgovor, da nemškega jezika ne znajo. Sledi odgovor znam se sporazumevati, katerega je izbralo 25 % vseh anketiranih. Naslednji odgovor je razumem, a ne govorim, izbralo pa ga je 18 anketiranih oz. 20 % vseh. Nemški jezik tekoče govori 11 anketirancev. 67 % anketiranih ne zna italijanskega jezika, 17 % pa ga razume, a ne govori. 12 % se jih zna sporazumevati v italijanskem jeziku in 3 % anketiranih ga govorijo tekoče. Španskega jezika ne zna 51 anketirancev, 21 anketiranih pa ga razume, a ne govori. Od 92 sodelujočih v anketi se jih 15 zna sporazumevati v španskem jeziku in pet jih govori tekoče. Sledi francoski jezik, katerega tekoče govori samo eden od 92 anketiranih. Šest oseb se zna sporazumevati v francoščini, pet jih razume, a ne govori, 80 pa jih ne zna francosko. Od 92 anketiranih jih 82 ne zna ruskega jezika, kar znaša 89 %. Osem jih razume rusko in po ena oseba se zna sporazumevati oz. tekoče obvlada ruski jezik. Pri srbohrvaškem jeziku je bil najpogosteje izbran odgovor, da ne znajo jezika; ta odgovor je izbralo 37 % anketiranih. 27 % anketiranih se zna sporazumevati v srbohrvaškem jeziku, 19 % jih razume, a ne govori jezika in 16 % jih tekoče obvlada srbohrvaščino. Albanskega jezika ne zna 88 anketiranih oseb, dve osebi ga razumeta in dve ga obvladata tekoče. Makedonskega jezika ne zna 90 % oz. 83 anketiranih. Sedem oseb je označilo, da jezik razume, a ga ne govorijo, dve osebi pa se v makedonskem jeziku lahko sporazumevata.

Pri odgovorih je potem sledila možnost drugo, saj lahko anketiranci govorijo tudi kateri tuji jezik, ki ga v anketi nismo navedli. To možnost je izbralo pet oseb, ki se zna sporazumevati v naslednjih tujih jezikih: korejščina, švedščina, arabščina, portugalščina in češčina. Možnost, da jezik obvlada tekoče, je en anketiranec izbral pri japonskem jeziku. Zadnji navedeni jezik je kitajščina, v kateri se znata sporazumevati dve osebi, dve osebi pa jo obvladata tekoče.

4. vprašanje: Kateri so razlogi, da se učite katerega od tujih jezikov? Možnih je več odgovorov.

Preglednica 4: Razlogi za učenje tujih jezikov

Odgovor	Število	Odstotki (v %)
Ker je obvezen predmet v šolskem sistemu	61	66
Zaradi večje možnosti zaposlitve	30	33
Ker to zahteva delovno mesto	18	20
Ker mi je vseč določen jezik	32	35
Zaradi potovanj v druge države	26	28
Zaradi lažjega sporazumevanja s tujci/turisti	30	33
Drugo	9	10

Po pričakovanjih je bil najpogosteje izbran odgovor, da se anketiranci učijo tujega jezika, ker je obvezen predmet v šolskem sistemu. Izbralo ga je 61 oseb, kar je 66 % vseh anketiranih. Sledi odgovor, ki je bil izbran 32-krat, tj. da jim je vseč določen jezik. Nato sledita odgovora, da se jezika učijo zaradi večje možnosti zaposlitve in zaradi lažjega sporazumevanja s tujci/turisti. Oba imata po 30 glasov, kar je po 33 % vseh anketiranih. Odgovor zaradi potovanj v druge države je izbralo 28 % anketiranih, 18 anketirancev pa se tujega jezika uči, ker to zahteva njihovo delovno mesto.

Poleg določenih podanih odgovorov smo ponudili tudi možnost drugo, da so anketiranci lahko napisali svoje razloge za učenje tujega jezika, katerih se nismo domislili. Navedeni razlogi so: izvajanje inštrukcij za dijake in študente, zaradi splošne razgledanosti, razumevanje literature in ostalih umetniških del v izvornem jeziku, ker imajo sorodnike v drugih državah, zaradi dopustovanja v južnih krajih, ker učijo določen tuji jezik, ker obožujejo znanje in učenje tujih jezikov in ker je to njihov materni jezik.

Preglednica 5: Razlogi za učenje tujega jezika po spolu

Odgovor	Ženske	Odstotki (v %)	Moški	Odstotki (v %)
Ker je obvezen predmet v šolskem sistemu	36	59	25	41
Zaradi večje možnosti zaposlitve	21	70	9	30
Ker to zahteva delovno mesto	9	50	9	50
Ker mi je vseč določen jezik	8	25	24	75
Zaradi potovanj v druge države	9	35	17	65
Zaradi lažjega sporazumevanja s tujci/turisti	12	40	18	60
Drugo	3	33	6	67

Pri večini odgovorov je razlika med spoloma 20–50 %. Največja razlika je pri razlogu, da jim je všeč določen jezik, ki ga je izbralo osem, tj. 25 % žensk, in 24 oz. 75 % moških. Naslednja razlika znaša 40 %, in sicer pri razlogu, da se tujega jezika učijo zaradi večje možnosti zaposlitve. Kar 21 žensk je izbralo to možnost, moških pa devet. Sledi razlog za učenje tujega jezika zaradi potovanja, kjer razlika znaša 30 %. Pri tem so prevladovali moški, izbralo ga je 17 anketirancev, kar je 65 %. Žensk je bilo pri tem devet oz. 35 %. Naslednji razlog je zaradi lažjega sporazumevanja s tujci/turisti, kjer razlika znaša 20 %. Od tega je 40 % žensk in 60 % moških. Od 92 sodelujočih v anketnem vprašalniku jih je 61 izbralo odgovor, da se tujih jezikov učijo, ker so obvezni predmet v šolskem sistemu. Izbralo ga je 36 žensk in 25 moških. Pri zadnjem podanem razlogu, da se tujega jezika učijo, ker to zahteva delovno mesto, razlike ni bilo. Odgovor je izbralo enako število žensk in moških, in sicer devet. Možnost drugo, kjer so anketiranci sami napisali razloge, pa so izbrale tri ženske in šest moških.

5. vprašanje: Starost v letih

Od 92 anketiranih je bil najmlajši anketiranec star 15 let, najstarejši pa 79 let. Povprečna starost vseh je 30,4 leta.

6. vprašanje: Spol

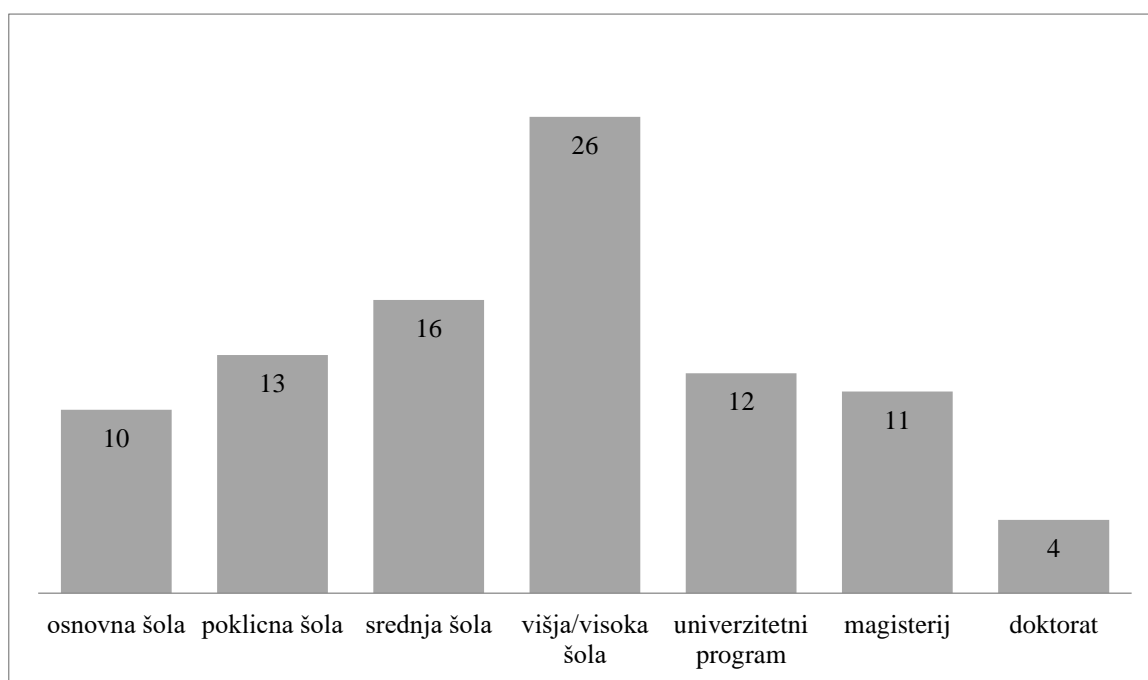
Preglednica 6: Število oseb po spolu

Odgovor	Število	Odstotek (v %)
Moški	37	40
Ženske	55	60
Skupaj	92	100

V anketi je sodelovalo 37 (40 %) moških in 55 (60 %) žensk.

3.7 Razčlenitev in preverjanje hipotez

Hipoteza 1: Anketirani z višjo stopnjo izobrazbe razumejo več tujih jezikov.

Slika 2: Število anketirancev po izobrazbi

Od 92 anketiranih je bilo deset oseb z osnovnošolsko izobrazbo in 13 s poklicno izobrazbo. Skoraj polovico, natančneje 45,7 % vseh, so sestavljali anketirani s srednješolsko in višjo oz. visokošolsko izobrazbo. Skupaj jih je bilo 42, od tega 16 s končano srednjo šolo in 26 z višjo ali visokošolsko izobrazbo. 12 anketiranih ima končano univerzitetno izobraževanje, 11 jih ima končan magisterij in štiri osebe imajo doktorat.

Preglednica 7: Število izbranih jezikov glede na stopnjo izobrazbe

Tuji jezik	Znanje tujega jezika	Katero stopnjo izobrazbe imate končano oz. jo končujete?			
		Višja ali visoka šola	Univerzitetna izobrazba	Magisterij	Doktorat
ANG	Znam se sporazumevati	13	5	2	0
	Obvladam tekoče	7	7	8	1
NEM	Znam se sporazumevati	3	2	7	2
	Obvladam tekoče	2	2	2	2
ITA	Znam se sporazumevati	1	7	2	0
	Obvladam tekoče	1	0	2	0
ŠPA	Znam se sporazumevati	2	5	4	0
	Obvladam tekoče	2	0	2	0

»se nadaljuje«

		<u>Katero stopnjo izobrazbe imate končano oz. jo končujete?</u>			
Tuji jezik	Znanje tujega jezika	Višja ali visoka šola	Univerzitetna izobrazba	Magisterij	Doktorat
FRA	Znam se sporazumevati	2	0	3	0
	Obvladam tekoče	0	0	1	0
RUŠ	Znam se sporazumevati	0	0	1	0
	Obvladam tekoče	0	1	0	0
SRB-HRV	Znam se sporazumevati	6	2	4	0
	Obvladam tekoče	3	3	3	0
ALB	Znam se sporazumevati	0	0	0	0
	Obvladam tekoče	0	0	0	0
MAK	Znam se sporazumevati	1	0	0	0
	Obvladam tekoče	0	0	0	0
KOR	Znam se sporazumevati	0	0	0	0
	Obvladam tekoče	0	0	0	0
ŠVE	Znam se sporazumevati	0	1	0	0
	Obvladam tekoče	0	0	0	0
ARA	Znam se sporazumevati	0	0	0	1
	Obvladam tekoče	0	0	0	0
KIT	Znam se sporazumevati	0	1	0	1
	Obvladam tekoče	0	0	0	2
JAP	Znam se sporazumevati	0	0	0	0
	Obvladam tekoče	0	0	0	1
POR	Znam se sporazumevati	0	0	1	0
	Obvladam tekoče	0	0	0	0
ČEŠ	Znam se sporazumevati	0	0	0	0
	Obvladam tekoče	0	0	0	0

Prvo hipotezo, da anketirani z višjo stopnjo izobrazbe razumejo več tujih jezikov, lahko potrdimo, saj je 45 od 53 anketiranih z višjo stopnjo izobrazbe izbralo, da znajo dva tuja jezika ali več. Od 39 anketiranih z nižjo stopnjo izobrazbe jih je 13 označilo, da se znajo sporazumevati v dveh tujih jezikih.

Od 92 pravilno izpolnjenih anketnih vprašalnikov so jih 53 rešile osebe z višjo stopnjo izobrazbe. K višji stopnji izobrazbe smo šteli višjo ali visokošolsko izobrazbo, univerzitetno izobrazbo, magisterij in doktorat. Tuji jeziki, ki so bili najpogosteje izbrani in za katere so anketiranci označili, da se znajo z njimi sporazumevati oz. jih obvladajo tekoče, so angleščina, nemščina, srbohrvaščina, španščina in italijanščina. Od 39 anketiranih z

osnovnošolsko, poklicno oz. srednješolsko izobrazbo jih je 13 označilo, da se znajo sporazumevati v dveh tujih jezikih oz. ju obvladajo tekoče. Pri anketiranih z višjo stopnjo izobrazbe pa jih 36 govori dva tuja jezika, šest anketiranih govori tri tuje jezike in trije anketirani govorijo štiri tuje jezike.

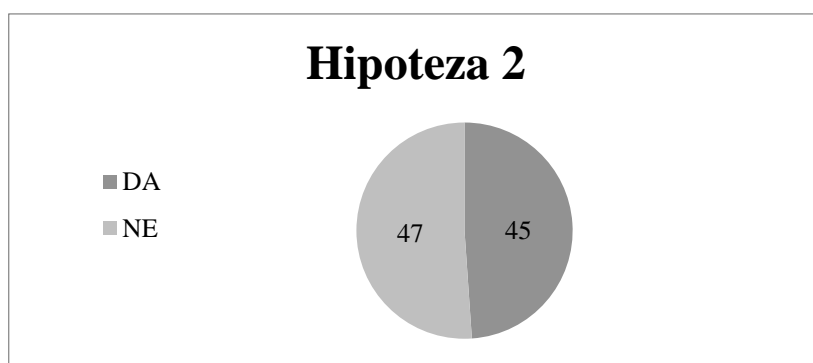
Pri anketiranih z nižjo stopnjo izobrazbe je s šestimi primeri prevladovala kombinacija angleščine in nemščine, sledila je kombinacija angleščine in španščine. Drugi jeziki, ki so bili kombinirani med seboj, so albanščina, srbohrvaščina, makedonščina, korejščina in češčina.

Pri anketiranih z višjo stopnjo izobrazbe s 13 primeri prevladuje kombinacija angleščine in nemščine. Sledi kombinacija angleščine in španščine pri petih anketiranih, angleščine in francoščine pri štirih anketiranih, nato so trije izbrali kombinacijo angleščine in italijanščine, dva kombinacijo angleščine in ruščine, eden anketiranec pa kombinacijo angleščine in srbohrvaščine. Pri kombinacijah s tremi tujimi jeziki je s tremi anketiranimi prevladovala kombinacija angleščine, nemščine in italijanščine, dva anketirana sta imela kombinacijo angleščine, nemščine in srbohrvaščine, eden pa kombinacijo angleščine, nemščine in kitajščine. Dva anketirana sta izbrala kombinacijo štirih tujih jezikov, in sicer angleščine, srbohrvaščine, francoščine in španščine, eden pa kombinacijo angleščine, nemščine, italijanščine in španščine.

Preglednica 8: Število govorjenih jezikov glede na stopnjo izobrazbe

Stopnja izobrazbe	Dva tuja jezika	Trije tuji jeziki	Štirje tuji jeziki
Nižja stopnja izobrazbe	13	0	0
Višja stopnja izobrazbe	36	6	3

Hipoteza 2: Mlajši anketiranci (do 25 let) ocenjujejo svoje znanje tujih jezikov bolje kot starejši anketiranci (nad 25 let).

Slika 3: Ocenjevanje lastnega znanja tujih jezikov

Število pritrdilnih in nikalnih odgovorov na vprašanje, ali lahko anketiranci zase trdijo, da dobro govorijo tuje jezike, je bilo skoraj izenačeno, razlikovalo se je le za dva odgovora. Izmed 92 anketiranih jih je 49 % potrdilo, da dobro govorijo tuje jezike, 51 % pa jih je trdilo, da ne govorijo dobro tujih jezikov.

Preglednica 9: Ocenjevanje lastnega znanja tujih jezikov po starosti in odgovoru

Starost	Da	%	Ne	%
15–25	33	58	24	42
26–79	12	34	23	66

Drugo hipotezo lahko potrdimo, saj je 33 mlajših anketirancev potrdilo, da dobro govorijo tuje jezike, v primerjavi s starejšimi, katerih je bilo 12. 42 % mlajših je zanikalo, da dobro govorijo tuje jezike, pri starejših pa je bil ta odstotek precej večji, in sicer 66 %.

Hipoteza 3: 70 % anketiranih tekoče obvlada dva tuja jezika.

Od 92 anketiranih oseb jih je 58 označilo, da govorijo dva jezika ali več. Hipotezo, da 70 % anketiranih tekoče obvlada dva tuja jezika, zavračamo, saj je odstotek precej manjši. Dva ali celo več tujih jezikov govori 20 % (oz. natančneje 19,57 %) anketiranih, kar je 18 oseb. Najpogostejša je kombinacija treh tujih jezikov, in sicer angleščine, nemščine in srbohrvaščine. Sledi kombinacija angleščine in nemščine, katero so izbrale štiri osebe, tri osebe pa so izbrale kombinacijo angleščine in srbohrvaščine. Anketiranci so izbrali tudi naslednje tuje jezike v različnih kombinacijah: španščina, italijanščina, francoščina in kitajščina.

Hipoteza 4: Anketiranci poleg angleščine najbolj obvladajo nemščino.

Preglednica 10: Najpogosteje izbrani jeziki

Tuji jezik	Število govorcev	Tuji jezik	Število govorcev
Angleščina	67	Makedonščina	2
Srbohrvaščina	40	Albanščina	2
Nemščina	34	Korejščina	1
Španščina	20	Japonščina	1
Italijanščina	14	Švedščina	1
Francoščina	7	Češčina	1
Kitajščina	4	Portugalščina	1
Ruščina	2	Arabščina	1

Četrte hipoteze ne moremo potrditi, saj se je izkazalo, da poleg angleščine prevladuje srbohrvaščina. Angleški jezik je izbralo 67 anketirancev, srbohrvaškega pa 40 anketirancev. Šele nato sledi nemški jezik, katerega je izbralo 34 oseb, za njim pa španski jezik z 20 osebami in italijanščina s 14. Francoski jezik je izbralo sedem anketiranih, kitajski jezik pa štirje. Ostali jeziki so dobili po en glas ali dva.

Hipoteza 5: 85 % anketiranih se uči tujega jezika, ker je obvezen predmet v šolskem sistemu.

Preglednica 11: Število izbranih razlogov za učenje tujih jezikov

Odgovor	Število	Odstotki
Ker je obvezen predmet v šolskem sistemu	61	66
Zaradi večje možnosti zaposlitve	30	33
Ker to zahteva delovno mesto	18	20
Ker mi je všeč določen jezik	32	35
Zaradi potovanj v druge države	26	28
Zaradi lažjega sporazumevanja s tujci/turisti	30	33
Drugo	9	10

Pete hipoteze ne moremo potrditi, saj je 66 % anketiranih izbralo odgovor, da se tujega jezika učijo, ker je obvezen predmet v šolskem sistemu. Med prvim in drugim najpogosteje izbranim odgovorom je precejšnja razlika, saj se razlikujeta za 29 glasov. Naslednji najpogostejši odgovor je bil, ker jim je všeč določen jezik. Ta odgovor je izbralo 32 anketirancev, kar znaša 35 % vseh. Sledita odgovora, da se tujega jezika učijo zaradi večje možnosti zaposlitve in zaradi lažjega razumevanja s tujci/turisti. Vsakega je izbralo po 30 oseb, kar je po 33 % vseh anketiranih. 26 oseb je izbralo odgovor, da se tujih jezikov učijo zaradi potovanj v druge države, 20 % anketirancev pa, da znanje tujih jezikov od njih zahteva delovno mesto. Možnost drugo je izbralo devet anketirancev. Njihovi razlogi za učenje tujega jezika so bili: izvajanje inštrukcij za dijake in študente, razumevanje literature in ostalih umetniških del v izvornem jeziku, zaradi splošne razgledanosti, ker je to njihov materni jezik, ker imajo sorodnike v drugih državah, zaradi študija jezika in poučevanja, ker obožujejo znanje in učenje tujih jezikov ter zaradi dopustovanja v južnih krajih.

3.8 Ugotovitve raziskovalnega dela

Preglednica 12: Pregled potrjenih in ovrženih hipotez

Hipoteza	Drži/ne drži
Anketirani z višjo stopnjo izobrazbe razumejo več tujih jezikov.	✓
Mlajši anketiranci (do 25 let) ocenjujejo svoje znanje tujih jezikov bolje kot starejši anketiranci (nad 25 let).	✓
70 % anketiranih tekoče obvlada dva tuja jezika.	X
Anketiranci poleg angleščine najbolj obvladajo nemščino.	X
85 % anketiranih se uči tujega jezika, ker je obvezen predmet v šolskem sistemu.	X

Po analizi rezultatov anketnega vprašalnika smo podatke uporabili za preverjanje postavljenih hipotez. Kot je razvidno iz zgornje preglednice, smo potrdili samo dve od petih hipotez. Tri smo morali ovreči.

Iz dobljenih podatkov lahko razberemo, da je znanje tujih jezikov v Sloveniji dobro ne glede na stopnjo izobrazbe. Dobrih 60 % anketiranih dobro govori dva tuja jezika ali več. Najpogosteje govorjeni tuji jezik je angleščina, sledita srbohrvaščina in nemščina. Srbohrvaščina je pogosta zaradi državljanov bivših jugoslovanskih držav. Pričakovano največ anketirancev zna tuje jezike, ker se jih učijo v šoli.

4 SKLEP

Znanje tujih jezikov je pomembno za vsakega izmed nas. Kdaj in kako se jih začnemo učiti, ni pomembno, glavno je, da se začnemo učiti. Izberemo lahko jezikovne tečaje, se učimo sami z različnimi priročniki ali pa se učimo samo v času šolanja.

Kot smo opisali v diplomski nalogi, obstaja več razlogov za učenje tujih jezikov, med drugim tudi zaradi zaposlitve. Tako postanemo konkurenčnejši ostalim iskalcem zaposlitve. Delodajalci, sploh tisti, ki poslujejo s tujimi podjetji, potrebujejo nekoga, ki zna poleg angleščine še nemščino, ruščino, španščino ali kateri drugi tuji jezik. Med pisanjem diplomske naloge pa smo našli še kar nekaj drugih razlogov za učenje tujih jezikov, med katerimi je tudi ta, da lažje potujemo v druge države, saj se lahko tako sami sporazumevamo z lokalnimi prebivalci, ti pa nas zato tudi lepše sprejmejo medse.

Ljudje smo si različni in imamo različne učne navade. Kako se bomo učili tujega jezika, je odvisno od nas samih, našega časa in naših želja. Nekateri se jezika naučimo s ponavljanjem, branjem na glas in večkratnim pisanjem, drugi se naučijo že z gledanjem filmov in oddaj, nekateri pa z obiskom raznih tečajev. Vedno moramo izbrati možnost, ki nam najbolj ustreza in nam je najlažja. Tudi Seifi (b. l.) navaja, da si, če nam ena metoda ne ustreza, poiščemo drugo in bo tako učenje lažje. Na razpolago imamo veliko tečajev preko interneta, kjer se učimo sami doma, lahko pa obiskujemo tečaje, kjer nas učijo predavatelji. Kakorkoli se učimo, katerokoli metodo izberemo, povsod moramo ponavljati in uporabljati jezik v vsakdanjem življenju. Brez tega bomo hitro pozabili, kar smo se naučili, in bo naš trud zaman.

Posamezne evropske države na različne načine spodbujajo mlade k učenju čim več tujih jezikov, pri tem pa jim z nasveti in idejami pomaga Evropska unija. Slovenija veliko prispeva k spodbujanju učenja tujih jezikov. Ugotovili smo, imajo otroci že v vrtcih možnost obiskovanja tečajev oz. učenja tujega jezika. Menimo, da je to dobra odločitev, saj nekateri otroci pokažejo zanimanje za jezike že zgodaj, marsikaterih besed pa se naučijo preko risank, ki jih gledajo v tujem jeziku. Tako imajo nekaj besed že usvojenih in jim je lažje v osnovni šoli, ko se začnejo učiti obveznega prvega tujega jezika, kar je v večini primerov angleščina. Trenutno je na slovenskih osnovnih šolah prvi tuji jezik obvezen z drugim razredom, v šolskem letu 2018/2019 pa bodo na 200 osnovnih šolah poskusno uvedli obvezni prvi tuji jezik že v prvem razredu. To se nam zdi dobro, saj se mlajši otroci hitreje in lažje učijo kot najstniki in starejši. S tem šolskim letom bodo tudi uvedli obvezni izbirni predmet tuji jezik, ki ga bodo učenci imeli od sedmega razreda dalje. Za tiste otroke, ki so jim jeziki pri srcu, se jih lažje učijo in hitreje zapomnijo, to ne bo težava. Večja težava bo pri otrocih, ki jim jeziki ne ležijo in imajo slabe ocene že pri prvem tujem jeziku.

Veliko prednost pri učenju jezikov imajo otroci večjezičnih staršev, saj že od malih nog poslušajo najmanj dva jezika in se ju tudi naučijo. Kar nekaj takih družin je tudi v Sloveniji,

kjer starša govorita vsak svoj jezik, med seboj pa se sporazumevata angleško. Tako otrok od majhnega posluša tri jezike, sploh če se starša z njim pogovarjata vsak v svojem jeziku. Ti otroci se kasneje veliko lažje naučijo še katerega drugega tujega jezika. Tudi slovenski vloger Komotar s svojo hčerko govori v angleškem jeziku; ta ga razume in mu odgovarja v slovenščini, zna pa povedati tudi že ogromno besed.

Evropska unija ima velik pomen pri spodbujanju učenja tujega jezika, saj želi, da vsi Evropejci govorijo dva tuja jezika. Tako sta Evropska unija in Svet Evrope leto 2001 proglasila za Evropsko leto jezikov. Istega leta so 26. september proglasili za evropski dan jezikov. S projekti so si prizadevali za pospeševanje jezikovne in kulturne raznolikosti, omogočanje učenja čim več tujih jezikov za vse državljane Evropske unije, s tem pa spodbujali večjezičnost prebivalcev in vseživljenjsko učenje. Tisto leto je bilo v vseh evropskih državah veliko dogodkov, delavnic, taborov in aktivnosti na temo tujih jezikov. Tudi v Sloveniji je bilo veliko brezplačnih delavnic, ki so se jih lahko udeležili državljani. Z vsemi temi delavnicami in dogodki želijo ljudem razložiti, da je znanje tujih jezikov dobra stvar in odlična priložnost na karierni ali osebni poti. Državljeni Evropske unije imamo možnost, da se zaposlimo in bivamo v katerikoli drugi državi članici, to pa nam lahko olajša prav znanje tujih jezikov.

Svet Evrope pomaga državam članicam z novimi ukrepi, ki izboljšujejo znanje tujih jezikov. Te ukrepe potem uvajajo v osnovnih in srednjih šolah in drugih ustanovah. Izobražujejo učitelje, ki novo osvojeno znanje prenašajo naprej na učence. Poleg tega pa si tudi same države med seboj pomagajo z nasveti in izkušnjami, ki si jih izmenjujejo. Ne spodbujajo samo učenja uradnih jezikov posameznih držav, ampak si prizadevajo za ohranjanje manjšinskih oz. regionalnih jezikov, ki so pomembni za ohranjanje kulturne dediščine posamezne države.

Evropska unija si prizadeva za večjezičnost državljanov in zaradi tega je v Evropski uniji veliko programov, ki omogočajo izboljšanje znanja tujih jezikov. Najbolj znana programa sta Erasmus in Leonardo da Vinci. Poleg teh dveh pa poznamo tudi programe Lingua, Comenius in Grundtvig. Vsi delujejo na principu izmenjave med državami, tako tudi program Leonardo da Vinci, ki deluje večinoma na poklicnem področju, kjer iščejo inovativne rešitve. Sodelujejo šole, podjetja in razne organizacije, katerim Evropska unija pomaga s finančnimi sredstvi, da se lahko udeleženci lažje udeležijo izmenjav, ki trajajo različno dolgo časa. Primer tega je srednja gradbena šola, ki svoje najboljše dijake pošlje v tujino na tritedensko izmenjavo, kjer se poleg izboljšave znanja jezika naučijo novih spretnosti in znanj na svojem področju. Program jim financira bivanje in prevoz, nekaterim pa podelijo tudi štipendijo, tako da lahko čim bolje izkoristijo čas, ki jim je na razpolago.

Drugi program, ki je pravzaprav najbolj znan med vsemi, je študentska izmenjava Erasmus. Udeležijo se je študentje, ki se nanjo prijavijo in so seveda sprejeti. Poleg samega izboljšanja znanja angleščine ali katerega drugega jezika lahko opravijo tudi del ali vse svoje študentske obveznosti v času bivanja v drugi državi. Na izmenjavi se študentje udeležujejo srečanj, ki jih

organizira določena fakulteta, obiskujejo predavanja in lahko tudi prostovoljno pomagajo pri kakšni dejavnosti, ki jo izvaja fakulteta. Študentje tako dobijo ogromno novih izkušenj, poznanstev in znanja, ki jim bodo prišli prav na poklicni poti. Program Erasmus vključuje tudi prostovoljce oz. bivše udeležence te izmenjave, ki z nasveti pomagajo bodočim udeležencem. Predstavijo jim svoje izkušnje, morebitne težave, kako izbrati državo, v katero bi šli, in svetujejo, kako se najlažje vklopijo v način življenja v drugih državah. Poleg tega želijo olajšati prihod novim študentom, jim dati vse potrebne informacije glede študija in kako se prijaviti na izmenjavo. Pod njihovim okriljem so tudi zabavnejši deli izmenjave, kot so zabave, izleti in razni družabni dogodki, kjer spoznavajo nove ljudi in njihovo kulturo.

Dober način spremljanja znanja tujih jezikov je Evropska jezikovna mapa, v kateri se zbirajo izdelki iz otroških let pa vse do podatkov o narejenih tečajih. Gre za dokument, v katerem vodimo svojo evidenco o znanju tujih jezikov, ki se sprti posodablja. Sestavljen je iz jezikovne izkaznice, v katerem so opisane jezikovne spretnosti, iz jezikovnega in kulturnega življenjepisa, v katerem je opisano naše znanje jezikov, ter iz zbornika, v katerem so zbrani izdelki, ki so nastali že v času šolanja. S to jezikovno mapo se bomo lažje zaposlili, saj bomo imeli na enem mestu zbrane podatke o našem jezikovnem znanju.

Cilj evropske jezikovne politike je večjezičnost prebivalcev Evropske unije, kar pomeni, da naj bi vsak govoril vsaj dva tuja jezika. S tem se ohranjajo jeziki, spoštovanje do drugih jezikov in tudi do ljudi, ki govorijo ta jezik. Prav tako se s tem ohranja njihovo celotno kulturo in jezikovno raznolikost z veliko manjšinskimi jeziki. Te zastopa Mercator – Evropski raziskovalni center za večjezičnost in učenje jezikov, drugo pomembno raziskovalno središče pa je ECML – Evropski center za moderne jezike, ki spodbuja novosti pri učenju tujih jezikov. Drugo načelo jezikovne politike Evropske unije je spodbujanje učenja tujih jezikov; zaradi tega tudi spremljajo potek in napredek pri učenju. V primeru, da države ne zmorejo same poiskati ustreznega načina poučevanja, jim Unija pomaga s svojimi nasveti. Vsi Evropejci imamo možnost dobiti pravna besedila v svojem maternem jeziku, kar nam omogoča, da lahko na evropske institucije pišemo v slovenščini in tudi prejmemo odgovor v slovenskem jeziku. To določa jezikovna politika, ki zahteva, da so vsi pomembni dokumenti prevedeni v vse uradne jezike Evropske unije. Enako kot prevajanje dokumentov deluje tolmačenje. V Evropskem parlamentu lahko poslanci govorijo v svojih maternih jezikih, saj si na začetku izberejo, v katerem jeziku bi radi govorili. Ravno zaradi tega je Evropejcem omogočeno lažje spremljanje odločitev, saj lahko zasedanje poslušamo v jeziku, ki ga razumemo. Eden izmed teh jezikov je tudi slovenski jezik, ki spada med 24 uradnih jezikov Evropske unije.

V raziskovalnem delu diplomske naloge smo uporabili anketni vprašalnik, s katerim smo skušali ugotoviti, kakšno je stanje znanja tujih jezikov v Sloveniji, kateri so najpogostejši jeziki, ki jih obvladamo, in kateri so razlogi za to. Postavili smo pet hipotez in glede na njih potem zastavili vprašanja, da smo dobili rezultate. Anketni vprašalnik smo pripravili na

spletu, objavili pa smo ga na družabnem omrežju Facebook, kjer ga je pravilno izpolnilo 92 oseb. Za ustrežnejšo in pravilnejšo raziskavo smo imeli premajhen vzorec, zato lahko rezultati odstopajo od tistih, ki jih dobimo na Statističnem uradu Republike Slovenije.

Po pričakovanjih je bilo od anketiranih največ oseb, ki imajo končano oz. končujejo višjo ali visokošolsko izobrazbo, in sicer 26. Naslednji so bili tisti s srednješolsko izobrazbo, bilo jih je 16. Najmanj pa je bilo ljudi z doktoratom, ti so bili štirje.

Najpogostejši tuji jezik je angleščina, boljše oz. dobro jo obvlada 67 oseb. Sledi ji srbohrvaščina s 40 osebami, kar je bilo pričakovano glede na to, da v Sloveniji živi veliko ljudi iz bivše Jugoslavije. Na tretjem mestu pa je nemščina, s katero se zna sporazumeti oz. jo obvlada tekoče 34 oseb.

Prva hipoteza, da anketirani z višjo stopnjo izobrazbe razumejo več tujih jezikov, je bila potrjena. Osebe, ki imajo končano srednjo šolo ali višjo stopnjo izobrazbe, znajo govoriti več jezikov že zaradi tega, ker se jih učijo v času šolanja. Tako 43 od 52 anketiranih z višjo stopnjo izobrazbe govori vsaj dva tuja jezika.

Drugo hipotezo, da mlajši (do 25 let) ocenjujejo svoje znanje tujih jezikov bolje kot starejši (nad 25 let), smo prav tako potrdili. 33 anketirancev do starosti 25 let je zase trdilo, da dobro govorijo tuje jezike, pri starejših pa je bilo to število manjše kar za dve tretjini.

Ostale tri hipoteze smo ovrgli, saj smo z našimi predvidevanji pretiravali. Tretja hipoteza je napačno zastavljena, saj smo menili, da 70 % anketiranih tekoče govori dva tuja jezika, rezultati ankete pa so pokazali, da je ta delež za 50 % manjši. Najpogostejša kombinacija jezikov je bila angleščina, nemščina in srbohrvaščina. Četrta hipoteza, da anketiranci poleg angleščine najbolj obvladajo nemščino, tudi ni pravilna. Na drugem mestu je namreč srbohrvaščina, sledijo pa ji nemščina, španščina in italijanščina. Tako je zaradi starejših, ki so se v osnovni šoli učili srbohrvaščino, in zaradi ljudi, ki so se v Slovenijo preselili iz držav bivše Jugoslavije. Zadnja hipoteza, da se 85 % anketiranih uči tujega jezika, ker je obvezen predmet v šolskem sistemu, je tudi ovržena. Delež teh oseb je bil manjši, znašal je 66 %. Ta razlog je bil sicer najpogosteje izbran, sledili pa so razlogi: ker jim je vseč določen jezik, ker se lažje sporazumevajo s tujci in zaradi lažje zaposlitve.

Na osnovi rezultatov ankete in predelane literature lahko trdimo, da imamo Slovenci dobro znanje tujih jezikov in da se to stanje samo še izboljšuje. Zavedamo se, da so tuji jeziki pomembni ne samo zaradi boljše zaposlitve, ampak tudi zaradi lastnega znanja, saj nam pomaga na veliko področjih. Pri učenju nam pomaga država in tudi Evropska unija, saj naredita ogromno za to, da imamo na razpolago dovolj sredstev, da se lahko učimo novih tujih jezikov.

LITERATURA

- Bulatović, Katarina. 2017. *Za več premisleka pri obveznem učenju tujih jezikov*.
[Http://www.delo.si/novice/slovenija/za-vec-premisleka-pri-obveznem-ucenju-tujih-jezikov.html](http://www.delo.si/novice/slovenija/za-vec-premisleka-pri-obveznem-ucenju-tujih-jezikov.html) (25. 1. 2018).
- Cmepius. B. I. *Programi in projekti*. <https://www.cmepius.si/o-nas/programi/> (13. 5. 2017).
- Dernovšek, Igor. 2016. *V naših šolah učijo predvsem angleščino, delodajalci pa potrebujejo znanje nemščine*. <https://www.dnevnik.si/1042750403> (25. 1. 2018).
- Dubner, Stephen J. 2016. *How to become great at just about anything*.
[Http://freakonomics.com/podcast/peak/](http://freakonomics.com/podcast/peak/) (13. 6. 2018)
- Eurydice Slovenija. 2012. *SURS: Evropski dan jezikov 2012*.
[Http://www.eurydice.si/index.php/prispevki-eurydice/6180-surs-evropski-dan-jezikov-2012](http://www.eurydice.si/index.php/prispevki-eurydice/6180-surs-evropski-dan-jezikov-2012) (17. 2. 2018).
- Eurydice Slovenija. 2017. *Z znanjem angleščine, ki ga od tujih jezikov govorimo največkrat, smo del Evrope in sveta*. [Http://www.eurydice.si/index.php/prispevki-eurydice/12671-surs-z-znanjem-anglescine-ki-ga-od-tujih-jezikov-govorimo-najveckrat-smo-del-evrope-in-sveta](http://www.eurydice.si/index.php/prispevki-eurydice/12671-surs-z-znanjem-anglescine-ki-ga-od-tujih-jezikov-govorimo-najveckrat-smo-del-evrope-in-sveta) (17. 2. 2018).
- Flander, Alenka. B. I. *Program Leonardo da Vinci – Laboratorij inovacij na področju izobraževanja in usposabljanja*.
[Http://www2.cmepius.si/files/cmepius/userfiles/publikacije/Leonardo-splosno.pdf](http://www2.cmepius.si/files/cmepius/userfiles/publikacije/Leonardo-splosno.pdf) (14. 2. 2018).
- Flashcard learner. B. I. *The forgetting curve*. <http://www.flashcardlearner.com/articles/the-forgetting-curve/> (13. 6. 2018)
- Franke, Michaela. 2017. *Jezikovna politika*.
[Http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/fiches_techniques/2013/051306/04A_FT\(2013\)051306_SL.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/fiches_techniques/2013/051306/04A_FT(2013)051306_SL.pdf) (14. 2. 2018).
- Fras Berro, Fanika. 2016. *Vstopanje v svet večjezičnosti in medkulturnosti v vrtcu*.
<https://www.zrss.si/jeziki-v-izobrazevanju-2016/wp-content/uploads/2-frasberro.pdf> (26. 1. 2018).
- Gudith D., U. Klocke in G. Mark. B. I. *The Cost of Interrupted Work: More Speed and Stress*.
<https://www.ics.uci.edu/~gmark/chi08-mark.pdf> (13. 6. 2018).
- Jezikovna politika. B. I. *Jezikovna politika EU*. <http://www.jezikovna-politika.si/slovenscina-v-evropski-uniji/jezikovna-politika-eu/> (13. 5. 2018)
- Jezikovna Slovenija. B. I. *Tuji jeziki*. [Http://www.jezikovna-politika.si/izobrazevanje/tuji-jeziki/](http://www.jezikovna-politika.si/izobrazevanje/tuji-jeziki/) (13. 5. 2017).
- Lewis, Benny. B. I. *12 reason everyone should learn another language*.
<https://www.fluentin3months.com/why-learn-another-language/> (24. 4. 2017).
- Lingula. B. I. *Trije razlogi za učenje tujih jezikov za otroke*.
[Http://www.anglescina.org/ucenje-otroci/trije-razlogi/](http://www.anglescina.org/ucenje-otroci/trije-razlogi/) (12. 2. 2018).
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. 2013. *Tuji jezik v 1. razredu*.
http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/programa_razsirjeni/TJ_prvi_razred_izbirni_neobvezni.pdf (25. 1. 2018).

- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. B. 1.a. *Evropski center za moderne jezike v Gradcu*.
[Http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/urad_za_razvoj_izobrazevanja/jezikovno_izobrazevanje/evropski_center_za_moderne_jezike_v_gradcu/](http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/urad_za_razvoj_izobrazevanja/jezikovno_izobrazevanje/evropski_center_za_moderne_jezike_v_gradcu/) (13. 5. 2017).
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. B. 1.b. *Evropsko leto jezikov*.
[Http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/urad_za_razvoj_izobrazevanja/jezikovno_izobrazevanje/arhiv/evropsko_leto_jezikov/](http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/urad_za_razvoj_izobrazevanja/jezikovno_izobrazevanje/arhiv/evropsko_leto_jezikov/) (9. 5. 2017).
- Moore Devlin, Thomas. 2017. *18 reasons to finally learn a new language in 2018*.
[Https://www.babbel.com/en/magazine/18-reasons-to-learn-a-new-language-in-2018](https://www.babbel.com/en/magazine/18-reasons-to-learn-a-new-language-in-2018) (12. 2. 2018).
- Samar Brenčič, Neja. 2012. *Socialna kognicija ali socialna inteligenca*.
[Http://www.ringaraja.net/clanek/socialna-kognicija-ali-socialna-inteligenca_5776.html](http://www.ringaraja.net/clanek/socialna-kognicija-ali-socialna-inteligenca_5776.html) (26. 1. 2018).
- Schaden, Katharina. 2013. *5 ideas to encourage language learning at school*.
[Http://www.rosettastone.co.uk/blog/5-ideas-to-encourage-language-learning-at-school/](http://www.rosettastone.co.uk/blog/5-ideas-to-encourage-language-learning-at-school/) (24. 4. 2017).
- Seifi, Philip. B. 1. *How to learn a language: the complete guide*.
[Https://www.lingualift.com/blog/how-to-learn-a-language/](https://www.lingualift.com/blog/how-to-learn-a-language/) (6. 6. 2017).
- Siol.net. 2016. *Ko petletni otrok govori štiri jezike*. [Https://siol.net/trendi/odnosi/ko-petletni-otrok-govori-stiri-jezike-407305](https://siol.net/trendi/odnosi/ko-petletni-otrok-govori-stiri-jezike-407305) (26. 1. 2018).
- Svet Evrope. 2011. *Skupni jezikovni evropski okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje*.
[Http://www.europass.si/files/userfiles/europass/SEJO%20komplet%20za%20splet.pdf](http://www.europass.si/files/userfiles/europass/SEJO%20komplet%20za%20splet.pdf) (24. 4. 2017).
- Taštanoška, Tanja. 2017. *Vzgoja in izobraževanje v Republiki Sloveniji v 2016/2017*.
[Http://www.eurydice.si/images/publikacije/BROSURA-vzgoja-in-izobrazevanje-v-RS-2016-17.pdf](http://www.eurydice.si/images/publikacije/BROSURA-vzgoja-in-izobrazevanje-v-RS-2016-17.pdf) (26. 1. 2018).
- Tuš, Jadranka. 2016. *Od leta 2001 je 26. september evropski dan jezikov*.
[Http://www.stat.si/StatWeb/News/Index/6207](http://www.stat.si/StatWeb/News/Index/6207) (13. 5. 2017).
- Verba, jezikovna šola. B. 1. *10 razlogov za učenje tujih jezikov*. [Http://www.verba28.net/si/10-razlogov-za-ucenje-tujih-jezikov](http://www.verba28.net/si/10-razlogov-za-ucenje-tujih-jezikov) (12. 2. 2018).

PRILOGE

Priloga 1 Anketni vprašalnik

Anketni vprašalnik

Pozdravljeni, sem študentka 3. letnika Fakultete za management in pišem diplomsko nalogo na temo spodbujanja učenja tujih jezikov. Anketni vprašalnik je anonimen in vam bo vzel 5 minut časa. Vaši odgovori bodo uporabljeni zgolj za raziskovalne namene. Hvala za vaše sodelovanje.

1. Katero stopnjo šolanje imate končano oz. jo končujete ?
 - Osnovnošolska izobrazba
 - Poklicna izobrazba
 - Srednješolska izobrazba
 - Višja ali visokošolska izobrazba
 - Univerzitetna izobrazba
 - Magisterij
 - Doktorat

2. Ali po vašem mnenju dobro ocenjujete svoje znanje tujih jezikov?
 - Da
 - Ne

3. Prosim, da pri spodaj navedenih jezikih označite, kakšen je obseg vašega znanja. Če znate še kakšen drugi tuji jezik, ga, prosim zapišite.
 - **Angleščina** NE ZNAM RAZUMEM, A NE GOVORIM ZNAM SE SPORAZUMEVATI OBVLADAM TEKOČE
 - **Nemščina** NE ZNAM RAZUMEM, A NE GOVORIM ZNAM SE SPORAZUMEVATI OBVLADAM TEKOČE
 - **Italijanščina** NE ZNAM RAZUMEM, A NE GOVORIM ZNAM SE SPORAZUMEVATI OBVLADAM TEKOČE
 - **Španščina** NE ZNAM RAZUMEM, A NE GOVORIM ZNAM SE SPORAZUMEVATI OBVLADAM TEKOČE
 - **Francoščina** NE ZNAM RAZUMEM, A NE GOVORIM ZNAM SE SPORAZUMEVATI OBVLADAM TEKOČE
 - **Ruščina** NE ZNAM RAZUMEM, A NE GOVORIM ZNAM SE SPORAZUMEVATI OBVLADAM TEKOČE
 - **Srbohrvaščina** NE ZNAM RAZUMEM, A NE GOVORIM ZNAM SE SPORAZUMEVATI OBVLADAM TEKOČE
 - **Albanščina** NE ZNAM RAZUMEM, A NE GOVORIM ZNAM SE SPORAZUMEVATI OBVLADAM TEKOČE
 - **Makedonščina** NE ZNAM RAZUMEM, A NE GOVORIM ZNAM SE SPORAZUMEVATI OBVLADAM TEKOČE

- **Drugo:** _____ NE ZNAM RAZUMEM, A NE GOVORIM ZNAM
SE SPORAZUMEVATI OBVLADAM TEKOČE

4. Kateri so razlogi, da se učite katerega od tujih jezikov? Možnih je več odgovorov.

- Ker je obvezni predmet v šolskem sistemu
- Zaradi večje možnosti zaposlitve
- Ker to zahteva delovno mesto
- Ker mi je vseč določen jezik
- Zaradi potovanj v druge države
- Zaradi lažjega razumevanja s tujci/turisti
- Drugo: _____

5. Starost v letih: _____

6. Spol: M Ž